

פרק ד' - הבקעה, כבוש הגדרה המזרחית ובאטחתה

191000 - 150700

תאור ה-מח"ט

בתאריך 15 אוקטובר 73, שעה 0700 קו יימה במחנה טסה, קב', פקדות אוגדתית ראשונה למבצע אבירי לב - מבצע הצליחה.

המשך המשימה שהוטלה על החטיבה היה :-

- א. לכבות את הגדרה הקרובה באיזור הצליחה בהתקפת לילה, לפחות את הציריים עכבייש - נחלה וטרטור למעבר כוחותינו ולסייע באש לכבות הגדרה הרחוקה, ע"י חט' חיר"מ 247.
- ב. להיות בכוננות לצלוח את התעללה בעקבות חט' 421, כאשר חט' 600 מחליפה את החטיבה ומאנחת את המעבר.

בשעה הצהרים, הנחה אותו מפקד החזית רא"ל חיים בר-לב, כי יש לכבות קטע של 4 ק"מ מפוזן לציר נחלה שיבתיח המזאות איזור הצליחה מחוץ לטווח נק"ל וטיל נ"ט.

תאור סמ"פ ב' 87 (סגן גדרון פרידמן)

בתאריך 15 אוקטובר 73, שעה 0800 לערך, נשלח כח של מה"נ גמ"שים בפיקודו של סגן פרידמן עמי לסייע את נתיב המגועה למבצע אבירי לב מאיזור כספי 56 ופערכה, נתיב שהיה חופף את הנתיב שעליו נענו בתאריך 9 אוקטובר 73, מ"מ ב' מרכז-רב"ל רפא"ל דגון אף הוא בשעה 1100 ~~בתקופה~~ על הסטח וחזר אח"צ.

תאור ק. ה-אג"ט (סגן אהוד סוקול)

ס"כ החטיבה כלל :-

א.	ספח"ט 14	- 1 טנק.
ב.	גדוד 79	- 22 טנקים.
ג.	גדוד 184	- 21 טנקים.
ד.	גדוד 600/407	- 31 טנקים.
ה.	גדס"ר 87	- 22 טנקים.
ו.	יח' 424	- מפ"ד + 2 פל' חיר' + 1 פל' חיר' מזוערי בה"ד 1.

ז. כוח שמוליך	- מפ"ד + 2 פל' חיר"ם.
ח. גדים"ר ו-נ"ט חי"ר 317/582	- מפ"ד + פל' חי"ר + פל' חח"ג + פל' חול"ר (הגביע בשעות הערב)
ט. סה"כ	- 97 טנקים

תאור ה-קמ"ג (סרגן יאיר ורדי)

פרק ע

1. איזור הפעולה שלhalbן קרא מרחב "החוות הסינית" מחולק ל-4 איזורי משנה עיקריים :-

א. מרחב התועלות של "החוות הסינית" :-

- (1) האיזור כולל בחוכו את כל מערכת חילוות ההשקה של החווה ואת החווה עצמה הנמצאת בגבול הצפוני של האיזור. האיזור נחמן שלhalbן :-
- א) בצפון - בחלקה הראשית המוליכה מים מזרחה (ציר שיק והמשכו מזרחה).
  - ב) בדרום - ברכס הגבעות של תלוזיה ובישור.
  - ג) בדרום - במישור החולה הגובל באגם.
  - ד) במערב - בכביש התעלה - ציר לכטיקון.

(2) התנועה בשטח קשה עקב ריבוי תעלות ההשקה שאמנם הן ישות אך בחלוקת בעיקר באיזור שמהחוות דרומה ועד ציר טרטור הן עומדות ומחייבות מעבר במקומות בודדים (מקום שהתעלה נחרדה או שהוכשרו לכך בעבודות צמ"ה עוד לפני המלחמה).

באיזור שמציר טרטור ודרומה ישנן 4 חילות שכובונן הוא צפון דרום ומהוות מכשול לחנעה, אך האיזור שביניהם אינו מהוות בעיה חנעה אלא יוצר בעיה של חנעה ואש.

ב. אזור הכניטה למעוזי מצמד :-

(1) שטח בווי וטוביוני שנחתם :-

- א) בצפון - בציר טרטור.
- ב) בדרום - בחוף הצפוני של האגם המר הגדל.

(2) עקב אופי השטח שמרביתו דורי מים ומוצף חנעה לכובע התעלה אפשרית בצרירות בלבד, מה עוד שלאורך חוף האגם ישנו שדה מוקשים המונע אפשרות חנעה על חוף האגם ומשם לכובע מצמד.

ג. מרחב הטעלה :-

(1) שטח חולני שקיים בו מספר נקודות טובעניות, השטח נתהム :-

- א) בצפון - בצד שיק.
- ב) במערב - בחלקה סואץ.
- ג) בדרום - בצד טרטור.
- ד) במזרח - בצד לכסיקון.

(2) התנועה בשטח זה אינה עיינית, פרט לאיזורי המסומנים בטובעניות (אשר מסומנים בבדיקה רב במפות).

ד. האייזור החולני - נמצא בחלק הצפוני של האיזור מתחם מציר שיק וצפוונה עד לאזורה טוסן. עביר לחנואה ללא מגבלות.

2. צירים בגדרה :-

א. אל הגדר מוביילים שני צירים וקיים ציר רוחב אחד :-

(1) ציר עכבייש - כביש סוג א' המוביל מטה ומתחבר אל ציר הטעלה באיזור מעוז לקון.

(2) ציר טרטור - דרך עפר סוג א' היוצאת מציר פוטון חוצה את כביש הטעלה ומשם ממשיך כביש סוג ב' עד מעוז מצמד. קיימת דרך חיבור קצרה המחברת את ציר טרטור עם ציר עכבייש.

(3) ציר נחלות - כביש סוג ב' המוביל מבביש הטעלה במקביל לציר טרטור לעבר מעוז מצמד.

(4) ציר לכסיקון - כביש הטעלה עובר למרחק של כ-3 ק"מ מזרחה לחalte סואץ ובמקביל לה.

3. גשרים - היה ידוע על גשר רק"מ ב-ק"מ חולה 88.7 (כ-2 ק"מ דרומית לטוסן).

או י ב

האויב הייתה ידוע בתאריך 15 אוקטובר 73 כלל דיביזיה חי"ר מס' 16 שגדרת האחירות שלה הייתה מאיזור לקון ועד אייזור איסמעיליה, וכן שרידים של דיביזיה שריון 21 אשר שתי חטיבות הטנקים שלה, חט' 1 ו-חט' 14 הוכו קשות בעקבות נסיגן המתקפה שלהן בחאריך 14 אוקטובר 73. החטיבה המובונת של אווחה דיביזיה - הייתה, עד כמה שידוע, שלמה.

הערכות האויב כפי שהיתה ידועה מפענו חט"א הייתה כולה מאיזור אמר וצפוונה כאשר באיזור אמר ומעט מצפונו לו היה ריכוז ארטילרי, בעוד שהטנקים היו פרוסים באיזור מהגבול הצפוני של אייזור אמר וצפוונה לכובן אייזור כביש איסמעיליה ואיזור טוסן.

אייזור צומת טרטור - לכטיקון הופיע במפות הפענוח כריך. מידע נוספת נוספת הייתה נראה היה כי מפקדת הדיביזיה נמצאת במעט מצד ב'.

חא/or ה-מח"ט

השיקולים העיקריים לקביעת התוכנית :-

- א. הגעה לאייזור ה"בטן הרכה" של המערך - בסירור האלים שבוצע בתאריך 9 אוק' 73 הובילו כי המרחב שבין מעוז לקון ומעוז בוצר אינו תפוס ע"י האויב. הגישה לבן צריכה להיות תוך גלישה מאיזור כספי 56 לעבר לכטיקון 263 ומשם פריצה צפונה.
- ב. תקיפה מהאגף ומהעורף - המערך היה בנוי בעיקר כפקי מזרחה. יש לשאוף, לבן, לתקוף בכוונותם כלילים מדרום לצפון וממערב למזרח, דהיינו מהאגף ומהעורף.
- ג. חדרה מירבית, חור ניצול גורם ההפתעה.
- ד. ניצול גדרס"ר 87 לנויות - כיבוש מעוז מצמד והשליטה על הגדה הקרובה, עקב היכרתו של השטח במסגרת הסירור שבוצע ב-9 אוק' 73 והמצאות כוחות סיירים ע"ג נגמ"שים ב-פל' הגדור.
- ה. נסيون לתחיפת גשר מצרי ע"ג התעללה וניצולו לצילחה - היו ידיעות על קיומם גשר רק"ם מצרי באיזור טוֹסֵן (ק"מ 88.7) - רצוי לנסתה לצלוח דרכו.
- ו. כיבוש ב-2 גלים :-
- (1) גל ראשון של טנקים שיפרוץ ויוצר את ההלם.
  - (2) גל שני של חרמ"ש/חי"ר ע"ג זחל"מים שיטהר בעקבות פריצה הטנקים.
- ז. חט' 600 חלץ באיזור טלזיה כשבטים לפני שעת ה-ש החטיבתיות ומחווה הטעיה לפועלות ה-חט'.

ה ת ו ב נ י ת

הכוונה

1. חטיבה 14 :-

- א. חכבוש את הגדה הקרובה באיזור הצילicha בהתקפת לילה, מפחח את הצירים עכביים - נחלה וטרטור וחסוך באש לכבוש הגדה הרחוקה ע"י חט' חיר"ם 247.
- ב. תהיה בכוננות לצלוח את התעללה בעקבות חט' 421, לאחר החלפה ע"י חט' 600.

ה ש י ט ה

2. כלל,

א. התקפת לילה בסיווע ארטילרי כאשר :-

(1) חט' 600 חבע הטעיה באיזור טלזיה החל ב-ש-2.

(2) חנואה בציג אוגב' והגעה לאגף ועורך היעד, בחסות החשיכה.

(3) פריצה לחור המערך ופעילות בו זמןית של כוחות המשנה בגזרותיהם.

(4) חקיפה ב-2 גלים :-

- א) טנקים.
- ב) חומ"ש.

ב. שלביים

- (1) שלב א' - התארגנות וחנועה משטח ריבוץ לשטח כינוס.
- (2) שלב ב' - חנועה מכינים לעבר היעד.
- (3) שלב ג' - חקיפה.
- (4) שלב ד' - התארגנות והתבססות, תוך כוונות לצליחה.

ג. שעט "ש" - 151800 (יציאה מכינים בכימי 56).

3. כוחות ומשימות :-

א. גדס"ר 87 :-

גיוט, הובלת החטיבה, כיבוש מעוזי מצמד והגדה המזרחית בגזרתו (ציר שיק - ציר נחל) וסיווע לחט' חיר"ם 427 בכיבוש הגדה הרחוקה.

ב. גד' 79 :-

כיבוש הגדה המזרחית בגזרתו (חולת סואץ - ציר לבטיקון) עד ציר אושה ואבטחה לפני צפון, תוך נסיוון לתפות הגשר.

ג. גד' 184 :-

כיבוש הגדה המזרחית בגזרתו (מזרחה לציר לבטיקון) ואבטחה באיזור סגול 105 - 167 לפני צפון מזרחה.

ד. גד' 407 (פחות פל' טנקים) :-

פתחת ציר פכביש וטרטור מהעורף.

ה. יח' 424 (ועוד 5 טנקים בפיקוד מ"פ ג'/407) :-

טיהור הגדה הקרובה, אחרי גדים"ר 87, בגזרתו (ציר שיק - ציר נחל).

ו. כוח שמוליך (ועוד 4 טנקים בפיקוד סמ"פ ג'/407) :-

טיהור ציר טרטור, אחרי גד' 407, ואיזור המבנים של "החוות הסינית".

ז. גדס"ר 317/582 :-

הוכני לחטיבה בשעות אחיה"ג והצערף אליה בשעות הערב.

המשימה שהוטלה עליו הייתה לנוע בעקבות החטיבה, לאבטחה באיזור לבטיקון 263 לפני דרום, לנוע לעבר לקון ולהוות עתודה חטיבית.

סדר התנועה .4

סדר התנועה : גדים"ר 87, חפ"ק חט', גד' 79, 184, גד' 407, יח' 424 וכוח שמוליך.

ב. יзиאה משחה החתרכנות באיזור יוקון החל בשעה 1600, בדרוג של $\frac{1}{4}$ שעה בין גדור ולגדור, בהתאם לסדר התנועה והגעה לאיזור בספי 56. יзиאה מכספי 56 עבר לכיסיקון 263 בתוואי שימנע, ככל האפשר, הסתמכות בתועלות המים והסוללות של "החווה הסינית".

תאואר ה-מס"ח (סא"ל שמעון בן דוד)

1. חכנית האש החבسطה על השיקולים הבאים :-

א. ירי ארטילרי רצוף, בעת התנועה לציר לכיסיקון לעבר מטרות באיזור מצמד ואמייר כל זאת על מנת למנוע גילויי מוקדם של הפריצה.

ב. ירי זרchan על לקין לצורך ניוט והזדהות, תוך כדי התנועה.

ג. ירי על מטרות שנייה צידי ציר לכיסיקון, תוך כדי העתקת האש צפונה, עם התקדמות גדס"ר 87 ו-גד' 79.

ד. סיווע קרוב ל-גdst"ר 87 בגדה הקרובה.

ה. סיווע ל-גד' 407 בפחיחת הצירם טרטור ועכבייט.

ו. טוח מטרות בגדה הרחוקה לצורך סיווע ל-חט' חיר"מ 247 בכיבוש הגדה הרחוקה.

2. ה-ס"כ הארטילרי לצורכי המבצע היה :-

א. 3 גד"ב - 155 מ"מ.

ב. 1 מכמ"ח - 160 מ"מ.

ג. 1 מטל"ר - 240 מ"מ.

ד. 1 מכמ"ח - 120 מ"מ.

תאואר ה-קרפ"ח (סרגן דורון מייזל)

ס"כ בורמי רפואי לרकחות כבצע אבירותי לב מנתה את הגורמים הבאים :-

א. מפק"ט 14 - 1 רופא.

ב. גdst"ר 87 - 2 נגמ"שי חאג"ד, 2 רופאים.

ג. גד' 79 - 2 נגמ"שי חאג"ד, 2 רופאים.

ד. גד' 184 - 2 נגמ"שי חאג"ד, 2 רופאים.

ה. גד' 407 - 3 זחל"מים, 1 רופא.

ו. גד' 424 - 2 זחל"מים, 1 רופא.

בתאריך 15 אוקטובר 73 בשעות הבוקר נקראתי ל-קרפ"א 143 (סא"ל ד"ר יעקב אדר) לקבעת רפואיים בקשר המבצע. לאור תוכנית זו היה עליינו להחליט על גורמי רפואיים האורגניזם של היחידות, כאשר המערך הגדודי המתוגבר ברופא עשו לסייע בפיקול ה-חאג"ד והפעלתו בклиינית המונית. ה-חאג"דים היו מלאים בצדוק רפואו, מכשירים, ציוד חביבה וכמות גדולה מאוד של מנוט נזולים.

גורמי רפואיים בהם נקבעו הם ייחידות גראף 504/143 – כאשר הפלוגה הבסיסית ממוקמת בובונקר ה-חאג"ד במחנה ציילון (טסה גודוד) וכוללה פלוגה כירורגית, פלוגה קדמית אחת ממוקמת בצד עכבייש 55, פלוגה אחת מוכנה לתזוזה בטסה ופלוגה שלישית תגוע בעקבות הכוחות הלוחמים ותחמם בלקון, לאחר סיורו המקום.

בגדרת הצלילה נתמיכע ב-חאג"דים של גודדי הגישור והצלילה, וכן בפלגה מה-פח"ח של חט' חיר"מ 247, אשר מפרוס בגדה הקרובה, בגדרת הצלילה.
לאין שעל ציר עכבייש היו ממוקמים עוד מספר מחלקות רפואיים של גודדי חט'ם כרך שהמרחט טסה – לכיסיון עתיד היה להיות משופע בגורמי רפואיים.
שיטת הפינוי התבססה על קליטת נפגעים בתנועה בשלב הפריצה, טיפול ופינוי לאוור. עי ציר עכבייש ובשלב מאוחר יותר ל-פלר"ק שימוש בלקון.

חادر ק. הקשר (רס"ג וקס שלמה)

תכנית הקשר למבצע החביסה על קשר רדיו ב-חג"מ, תוך הפעלת הרשות ה-פק"ליות של היחידות, פרט לרשות החד-פס. אוותם דברים אמורים לפני הופעה ברשות האוגדות.

מקומות מפקדות היה כדלקמן :-

א. חפ"ק חט' עם הגודוד המוביל.

ב. מפקדה עיקרית – רכס חמדיה.

הנחיות מיוחדות שנימכו לבוחות בנושאי קשר היו :-

א. החלפת הרשת החטיבית ב-151300.

ב. התנועה משטח הכינוס ביוקון לעבר שטח ההייערכות בכספי 56, תוך דממה שדרור ברדיין.

תאור ה-מח"ט

כדי לאמת אפשרות החדרה בין ציר כספי 56 לציר לכסיקון 263 בוצע בתאריך 15 אוקטובר סיווע ע"י כוח נגם"שים-גדס"ר 87 ומשך כל היום, עד אור אחרון. מוקמת חספית ארוכת טווח ע"י גדים"ר 87, מייזור כספי 56.

בתאריך 15 אוקטובר 1100, קויימה קב' פק' חט' בטסה ובשעה אחה"צ בוצעו אישורי חכניות, כאשר במקביל מתארגנת החטיבה מבחינה חזוקית למבצע.

תאור גדים"ר 87 (רב שיח גדים"ר 87)

משך ליל ה-14-15 אוקטובר 73 שהה הגדוד במסגרת חניון חטיבתי, התמלאנו בדלק וחומרות וכיור. בתאריך 15 אוקטובר 1200, קויימה קב' פק' חט' ראשונה ובשעה 1400 בוצעה קב' פקדות גד' שנייה. ה-מג"ד ברום יואב, נחן פקדות והוראות מפורשות ביותר.

החכנית הגודודית היה:

- א. פל' ב' בפיקודו של סרן בר-לב רפאל, מוביילה את הגדוד, לנוע על ציר לכסיקון עד צומת לכסיקון - שיק לפנזה מערבה, להתייצב באיזור סרוק ולהיות מוכנה לחיפוי לכוזן מערב.
- ב. פל' ג' בפיקודו של סרן כהנא יצחק, לנוע בעקבות פל' ב', להכנס בגזומת לכסיקון - טרטור מערבה עד טרטור 50.
- ג. פל' א' בפיקודו של סרן אביזוהר אסף, לנוע בעקבות פל' ג', להכנס בגזומת לכסיקון - נחלה מערבה, לסרוק את מעוזי מצמד, להתייצב באיזור המצדדים ולהיות מוכנה לחיפוי לכוזן מערב.

תאור ה-מח"ט

בתאריך 15 אוקטובר 1600, החלה מתוכנן, חנועת הכוחות מייזור יוקון לעבר כספי 56. בהגייסי לכספי 56 בשעה 1730 היה ערוץ היה מקום גדים"ר 87 ו-גד' 79 התקרב לאייזור כאשר יתרת הגודדים נעים, בדירוג, בעקבותיו. ניצחית את האפשרות, כנסתי את חילוי ה-גדס"ר, שנלחמי מזה שבוע במסגרת החטיבה ולא הזדמן לי לשוחח עמו, וקיימתי עמו שיחה שבה הבחרתי להם אח גורל המשימה וחשיבותה. בשעה 1805 החלה התנועה בסדר החנועה המתוכנן, אם כי לא כל הכוחות הגיעו, לכספי 56. אייזור צומת עכבייש - כספי הופג קשה ע"י האויב והיו שם קשיי מעבר. השנקיים וה-נגמ"שים עקפו את הצומת והמשיכו בחנועה, אך כוחות ה-חי"ר ע"ג ה-זחל"מים נתקלו בקשישים. תוך חנועת העקיפה בדינונם וכחוצאה מכך פגרו בלוח הזמניהם.

תאור גדס"ר 87 (רב שיח גדס"ר 87)

בתאריך 15 אוקטובר 1600, יза הגדור מהחגנוון בציג עכבייש לעבר כספי 56 והמתין במקום. מה"ט 14 קיים שיחה עם כל הגדור ועם חשיכה החלנו בתגונעה. סדר התגונעה היה פל' ב', פל' ג', ו-פל' א'. משך התגונעה לא היו בעיון מיוחדות. בעת ההגעה לאיזור הטעות של "החוונה הסינית" טנק אחד מ-פל' ב', הסחבר, נתקע בתעלת וושדרה נצערה עקב נסיגנות החילוץ ולבסוף לא הצליחו. המשכנו בתגונעה לעבר ציר לכסייקון ובהגיעינו אליו פנינו צפונה.

תאור מג"ד 184 (סא"ל אברהם אלמרג)

הגדור מנה 21 טנקים, גמ"ש פינוי ו-גמ"ש טכני וגע בשדרה החטיבית ללא כל בעיות בציג התגונעה, כאשר ה-טמג"ד נע בזנב השדרה, עד ציר לכסייקון.

תאור ה-מח"ט

למרות קשיי התגונעה והשיבוש בלוח הזמנים התגונעה למגע כסדרה. בשעה 1853 דוח מג"ד 87 על התקלות במארב על הציר אך הסחבר כי זו טעות. תוך כדי התגונעה בשעה 1907, לאור דוח מג"ד 87 על סטיה דרומה, הורתי חניה דרchan ע"י הארטילריה על מעוז לקון לצורך סיוע בהתחזאות ובננות. בשעה 2000 הגיעו ראש השדרה לציג לכסייקון והחללה הפריצה צפונה. יתרה גד' הטנקים הגיעו לציג לכסייקון עד שעה 2020, כאשר יחידה 424 וכוח "שמוליק" הגיעו, עקב קשיי העבירות בשעה 2100 – 2130. החדרה צפונה היתה בשדרה חטיבית, תוך תגונעה על הכביש, ללא אורות (כולל א.א.) וללא אש. גדס"ר 87 עבר את מעוז לקון בשעה 2020, המשיך בתגונעה ובצע את שימושו, תוך התנגדות קלה בלבד.

תאור סמ"פ ב' 87 (סרגן גדרון פרידמן)

גענו על ציר לכסייקון צפונה במהירות של 17-20 מיל בחבנית שדרה צפופה. הגענו לצומת לכסייקון – שיק ללא כל בעיות ופנינו מערבה וכ-2/3 ק"מ מהזומת החלנו לפתח באש מבלי שנפתחה עליינו אש. האיזור היה מלא כלי רכב שונים, גמ"שים ומספר טנקים, עד כדי כך צפוף שהיה מקומות שקשה היה לנוף ביניהם על הציר. ב-גמ"ש המוביל נפגעו 2 אנשים כחוצה מאש אויב או כתוצאה מהחפוץ של מסאיות אויב שירינו עליהן. סגן פרידמן עמי נפגע קל וחיליל נסוך נחרב. הגענו לאיזור הטעות וההמקמן כ-400 מטר מצפון לצומת שיק – ראש, תוך יצור אש, בעיקר מה-גמ"שים, והאיזור כולל הפרק למדורות. מדי פעם ירו علينا ממערב לתעלת וושדרה והשבנו אש כלפי מוקורה אש. היו קשיים בחיפוי האש כיון שכאר חפונו عمדות לפני מערב לתעלת וושדרה והשבנו אש כלפי מזרחה אש. החפנו באופן מתריד עדות בכדי לא להפגע על מרחב של מספר עשרים מטרים. במרחק 100 מ', מתחנו חלפו 3 טנקים מצריים עם תותחים לאחור שעלייהם ישבו אנשי חי"ר. דפקנו את שלושתם.

תאור סמ"פ א' / 87 (סגן דב דכטר)

הפלוגה נעה על ציר לכיסיקון צפונה ובצומת לכיסיקון - נחלות פנחה מרובה. רק בהגיינו למצמד נפחיה עליינו אש ואנו פחגנו באש לכל האגפים. בשלב זה נפצעתי אף האזניי לקשר. ה-מ"פ נע צפונה, השאיר את הכוח קצת מאחור, אבד אותנו וכעבור כ-4/1 שעה חזר והתחבר אלינו. המשכנו בדרכו והחדרנו עם ה-מג"ד ו-פל' ג' קצת צפונה מצמד' א'.

תאור ה-מ"ט

גד' 79 עם ה-חפ"ק החטיבתי נע צפונה עד צומת לכיסיקון - שיק, בשעה 2045, והחפרש לצורך ביצוע משימתו. המזב היה שה-חפ"ק החטיבתי עם גס"ר 87 ו-גד' 79 חזו את צומת לכיסיקון - טרטור ונמצאו מצפונה כאשר נפתחה אש ממבנה ה-ג"ט בצומת.

תאור מג"ד 79 (סא"ל עמרם מצנע)

בחאריך 15 אוק' 73 בשעה 1100 התקיימה קב' פק' חט' במחנה טסה. המשימה שהוטלה על הגדור הייתה לנוע כ-גד' שני בחטיבה, אחרי ה-חפ"ק החטיבתי, עד צומת לכיסיקון - שיק ולפריש עד איזור ציר אושה. ממערב לציר לכיסיקון, תוך נסיוון להשתלט על גשר מצרי באיזור טוסן. סד"כ הגדור כלל 22 טנקים בהרכב הבא : מפ"ד - 3 טנקים, פל' ז' (סרגן רמי מתן) - 6 טנקים. פל' ח' (רס"ג ישראל בן-ארי) - 7 טנקים, פל' י' (סגן יובל נריה) - 6 טנקים. נתתי לקצינים בגדוד חדריך מפורט על בסיס חומר מודיעיני ו-חצ"א שקבלנו מהחטיבה. עסכנו בסיסום ההחargetוניה לקרה היציאה בשעה 1600. התוכנית הייתה לצאת בשעה 1600 מאייזור יוקון ולנוע לשטח הערכות באיזור ספ"י 56, כאשר התנוועה חייכת להיות מוסתרת מעיני האויב, ועם חסיכה להתחילה לניע מכספי 56. התנוועה לכטפי 56 הייתה ללא כל בעיות, מקום בצענו תדריכים אחרים ובערך 1825 החילנו בתנוועה, כשסדר התנוועה היה : חפ"ק, פל' ח', פל' ז' .

התנוועה הייתה תנועה לילה בראות טוביה, כאשר במלכה, נפל לתעלת טנק אחד ( ) והגענו לכיסיקון 263 בשעה 2005. המשכנו בתנוועה צפונה על ציר לכיסיקון עד צומת לכיסיקון - שיק ולשם הגענו בשעה 2105. תוך כדי התנוועה עלה טנק מ"פ י' על מוקש באיזור מחתת-חמסה שליד לכיסיקון 5.257. מ"פ י' (סגן יובל נריה) נטה את הטנק והצטרכ' ל-גד' 184.

תאור מ"פ ז' / 79 (סרגן רמי מתן)

הפלוגה כללה 6 טנקים בפירוט הבא : מ"פ, מ"מ 1 (סג"מ יעקב יפתח), מ"מ 2 (סג"מ זוהר דקל), 2 א' (סמל שי ליפשיץ), מ"מ 3 (סג"מ יIRON פיק), 3 א' (סמל יעקב גירוץ'). התנוועה עד מחתת חמסה הייתה ללא כל בעיות, פרט לכך שטנק מ"מ 2 התנגש באיזור לקון, נפגע לו ההיינע הטיפ והוא נשאר במקום משך יומיים. באיזור זה נפחיה עליינו אש נק"ל דלילה והשכנו באש מקלעים, תוך חנוועה שלנו לעבר צומת לכיסיקון - שיק.

תאזר מ"פ י" / 79 (סגן יובל נריה)

הפלוגה כללה 6 טנקים בפירוט הבא : מ"פ, סמ"פ (סגן אהרון בונה), מ"מ 1 (סגן אורי רוזנשטיין), 1 א' (סמל אבניר אורן), מ"מ 2 (סגן מדי מודר), 2 א' (זווית הצעירים).

באייזור מתחה חמסה עלייחי על מוקש סנדיביך. הטנק החטומים באוויר ונחת. פנים הטנק היה מלא בעשן אך ראייתי כי אין נפגעים בטנק ולא נגרם נזק ממשי. ירדתי וראייתי כי ה-מזהוק"ם הימני נפגע קשה והטנק נטה על צידו. החלטתי לעבור לטנק אחר אך כל טנק הפלוגה חלפו ואחריהם ה-חפ"ק החטיבתי. אחד הטנקים של גד' 184 נעצר ועליתוי עלייו. היה זה טנק גור שאיננו מכידרו. העמסתי עליו את צוותי והמשכנו בתנועה. טנק זה לא היה מסוגל לתקוף בירי עקב המזאות 8 אנשי צוות בתוכו. עברתי לטנק מ"פ ז' 184 (סגן אליהו שווין) ונניסתי להתקשר לטנק זה עם הפלוגה האורגנית, אך לא הצליחתי. התקשתי עם סמג"ד 79 (רס"ג נתן בן-ארי) דוחתי לו שאני חי וברחת עמו מה המצב בפלוגה והוא עדכן אותו שהמצב חמור.

תאזר מג"ד 184 (סא"ל אברהם אלמוג)

החנואה צפונה על ציר הכביש הייתה שוטפת, פרט לטנק אחד שנפל לחולח נקו"ז ליד מעוז לקון וצוטתו נחלץ, והרגשתי היתה שהכל הולך חלק וההפתעה מוחלטת. כדי לזכור את זנב השדרה הגדוידית חכנתי להניע את פל' ח' (רס"ג אליעזר כספי) בשדרה מקבילה על דרך עפר מערבית לבביש. כתוצאה מחשבי חנואה עקב אבק, לאחר חנואה של כ-500 מ', התזרתי את הפלוגה לשדרה והמשכנו בתנועה שוטפת.

בהתינו לזמן לכטיקון - טרטור נפחחה עליינו אש חופת מגנן ה-ג"ט מטוחחים קצריים של שירות מטרים. הטנק שלי שהוביל את הגדור נפגע במפנה הגזים. ה-קמ"ג (סגן זאב ליכטמן) הפנה את חשות לבני לעבר צריחים של טנק אויב שבצבצז מעבר לסלולות בטוחה שירות מטרים, טנקים נוספים נפגעו והחלטתי להחלץ צפונה כאשר עמי נעו עוד 2 טנקים ללא קשר. כמו"כ אבדתי בשלב מסוימים את הקשר עם ה-מ"פאים. הטנק של מ"פ ו' (סגן גיורא טיקוצ' נסקי) נפגע והוא נטשו,علاה על טנק אחר שנפגעו, ו-אח"כ נאסף ע"י ה-סמג"ד. מ"פ ח' (רס"ג אליעזר כספי) נפגע ונחרג והטנק שלו עם טנק נוסף הם שנעו בעקבותיו. מ"פ ז' (סגן אליהו שווין) הגיע עם טנק נוסף כעbor כ-10 דקות והצערף אליו.

בהתינו לזמן לכטיקון - שיק התפרנסנו והסתערנו, תוך ייצור אש ועכתרי במוחק של כ-2/3 ק"מ צפוז, צפוז מזרח מזמן לכטיקון - שיק, להתרגנות. כעbor כ-2/3 שעה לערך, הגיע אליו סמ"פ ר' (סגן אברהם ליאור) עם 5 טנקים ואחריו הגיע ה-סמג"ד (רס"ג טרן בן-ציוון). לפי דוחו סגן אברהם ליאור לא יdro עליהם בעת מעבר צומת לכטיקון - טרטור. משורת הטנקים שנפגעו באיזור צומת לכטיקון - טרטור נחלצו חילילים שקרו לעזרה, אך לא יכולנו להושיעם והם התפנו רגלית או פונו ע"י יחידות אחראות לעבר לנקון.

חאור מ"מ מג"ד 407 (סגן שעיה ביטול)

הגדוד מנה 22 טנקים במסגרת מג"ד, פל' א', ו-פל' ב'. פל' ג' (9 טנקים) הוכפפה ת"פ יחידה 424 וכוח "שמוליק" ו-פל' ה-חרם"ש הורד מה-זחל"מים שהוקזו ל-חרם"מ. פל' א', חוכננה לפחיתה ציר עכבייש ו-פל' ב', חוכננה לפחיתה ציר טרטור. התנועה בתוואי עבר לקסיקון הינה לא תקלות, פרט לטנק מ"פ ב' (סגן גדרון גלעדי) שנפל לחור חולה והתקבבנו בגלו כ-20 דקוט. בעת המעבר באזרע מעוז לקין נפחה עליינו אש קלה ממעוז לקין, המשבנו בתנועה צפונה. לא הבחנו בזומת לקסיקון - טרטור במדוייק, אך פתחו נפחה עליינו אש רצינית מאוד מגנן ה-ג"ט שמננה נפגעו מידית ונדרקו 3 טנקים. החילנו לרוץ את הטנקים. אני רבעתי מסביבי עוד 4 טנקים בפיקוד סמ"פ ב' (סגן רוגוז'נסקי שלמה) ו-ס"פ ב' עם עוד טנק רצה להסחר על ה-חי"ר, אך עצרנו אותו בכדי לרוץ כוח לחקוף בצד טרטור. בשלב זה נפגעה מרסים וסגן גדרון גדרון חפס פיקוד.

חאור מ"פ א' 407 (רס"ן אהוד גروس)

הפלוגה מנה 9 טנקים והמשימה שהוטלה עליה הינה לתקוף את ציר עכבייש מהעורף מצומת לקסיקון - עכבייש לעבר צפ' - מזרח עד עכבייש 52. נעתי במסגרת הגדוד עד זומת לקסיקון - עכבייש ושם החפטלי ונתתי בצד עכבייש. נענו עם 4 טנקים פרוסים לפנים, תוך יוצר אש, כאשר עליינו נורחתה מעט אשר שטוחה וחלולה מפולול. באפיק חרום חז"ג היתי בקשר לרزو' עם גד' 409/600 כדי לוודה שלא יירו עליינו מרכס כשווף ומכוון מזרח בכלל. בהתאם להוראות ה-מח"ט, בזעעה החנייעת ברציפות ובזהירות. משך התנועה נפגעו בפלוגה 2 טנקים והוא מספר נפגעים. כדי לשמור רצף חנייעת ואש ובעיקר למנוע ניחוק ביןי ובין הטנק הגורר, שלא יכנס למארב, נתתי הוראה להאט את קצב התנועה. כשהגענו לעכבייש 52 בשעה 2136 שגרתי טנק אחד עם נפגעים וטנק שני שגרר את טנק ה-ס"מ' פ עבר עכבייש 55. הטנק השני שנפגע כהוזאה מעלה על מוקש הוואר בשטח. בעכבייש 52 בזעעה חבירה עם כוחותינו ולאחר מכך, בהתאם להוראות ה-מח"ט, חזרנו תוך יוצר אש, לזומת עכבייש - לקסיקון בשעה 2245. אש האויב הייתה דלילה ביתר.

חאור מפקד יחידה 424 (ס"ל משה טפקטור)

בתאריך 15 אוק' 73 קבלתי הוראה לחזור ת"פ חטיבה 14. נוכחות ב-קב' הפקודות האוגדתית, היה ידוע לי על הרקע הכללי של המבצע ונתתי פק' התראה לגדור להתכוון בהתאם. בשעה 1100 נקראתי ל-קב' פקדות חטיבתית והוכחבה לנו המשימה.

המשימה שהוטלה על היחידה הינה לטהר את האיזור שבין ציר נחלה ואיזר שיק אחורי ש-גdem"ר 87 פורץ שם. הזמן מגמר קב' הפקודות החטיבתית ועד ליציאה היה קצר ביותר ובkowski הצלחתי לחדר את ה-מ"פיהם והקצינים. הידיעות המודיעיניות היו מוטוח, כך שהוושט דges, בעיקר, על נושא הקרקע. התנועה, צוותי הכוחות ושיטת הלחימה. במקביל נעשו הכנות אחרונות. היו לנו מספר בעיות עם צייר חמוץ וקשר ובמיוחד לכוח "שמוליק" שקיבל מתנו צחל"מים ואמצעים אחרים. התוכנית הינה לפחות ב-3 כוחות משנה. כוח אחד בפיקודי שככל פל' חי"ר ו-מח' טנקים (3 טנקים) בפיקוד מ"פ ג'/407.

(ס"ג גבריאל ורדי) שחוכנן לפועל בziej נחלה לעבר מצמד. כוח שני בפיקוד ה-סמג"ד (ס"ג יובל דבריר) שככל פל' ח"ר ו-מח' טנקים (2 טנקים) בפיקוד מ"מ 3 (סגן דוד כהן) שחוכנן לנעו עד צומת לכטיקון - טרטור ומשם לנעו מערבה לעבר מצמד. כוח שלישי שככל פל' ח"ר המורכבה מזוערי בה"ד 1 שימש בעוזה בצומת לכטיקון - נחלה.

החלנו לנעו ממחנה פגילה, כאשר הכוחות נכנסים בסדר התנועה. היחתי אמר לנעו בziej עכבייש עד ציר כספי ומשם להגייע לשטח הבינוי החטיבתי בכספי 56 בשעה 1730. התנועה לשם ערכה הרבה זמן עקב פקקים רציניים על הציר. כמו"כ הופגזה קשות צומת עכבייש - כספי דבר שחיבר ירידיה מהzier ועקבית הצומת. לאור התקלות בziej התנועה העגנו לשטח הבינוי רק בשעה 1830.

בשטח הבינוי קבלתי תדרוך אחרון מ-מח"ט 14 ובגענו צוות כוחות בין לביין פל' הטנקים שעבירה ח"פ פל' ג' 407. החלנו לנעו בחולות לכון מערב בסדר תנועה חטיבתי. התנועה היתה איטית מאוד בגליל קשיי עבירות מעצם תנענו ע"ג זחל"מים. בעבר כ-4/1 שעה של תנועה חל נתק בינו' גד' 407 שנע לפני. הסמן שבוצע ע"י גס"ר 87 סייע לנו בנתיב עד ציר לכטיקון. אחד ה-זחל"מים פרד לחילה, אך הצלחנו ללחצו ולמעשה כל ה-זחל"מים הגיעו ליעדים.

כאשר עליינו על ציר לכטיקון נענו צפונה, בהתאם לחוכנות. בהגיענו לצומת לכטיקון - נחלה פנה הכוח שבפיקודי מערבה. כטנקים מובילים בראש, וכשהגענו כ-1 ק"מ מערכה לצומת נפתחה אש חזקה מאוד על הכוח שלי ע"י האויב שככל טנקים, טילי נ"ט, ארטילריה ו-נק"ל. זחל"ם ה-מ"פ (סגן אליהו שבאי) נפגע, החפוץ והיו בו 9 הרוגים. כמו"כ היו נפגעים גוטפים. ה-זחל"ם הפוגע חסם את ציר התנועה ואי אפשר היה לעקפו עקב השטח הטבעני שבצד הציג והשטח המוקש שמדרומים לביצוע כוח ה-סמג"ד שהוא על ציר לכטיקון צפונה מצומת לכטיקון - נחלה נתקל אף הוא באש אויב כבדה. בשלב זה דוחתי ל-מח"ט על המצב והוא הורה לי לפנות את הנפגעים לאחור ולגשת לראות מה קורה בצומת השניה. בצומת לכטיקון - טרטור היו עיקרי הנפגעים, כולל טנקים שהסמו את הציר. נשלו מספר נסיבות עקיפה, אבל טנקים ו-זחל"מים עלו על מוקשים שהיו מושני צידי הציר. כל נסיבון של עקיפה או התקדמות גדר נפגעים. דוחתי על כך ל-מח"ט והוא הורה לפנות את הנפגעים לאחרור לאיזור צומת לקון. הפינוי נמשך כמעט כל הלילה ונעדרנו לפינוי ב-2 נ"ט הנושאים דגניים שהמתינו מאחור, בצומת לקון. עם שחר קיבלנו הוראה לנעו דרומה ללקון ולהתארגן במקום.

תאור מ"פ צוורי בה"ד 1 (דס"ג יצחק זמיר)

הפלוגה הורכבה מסגל מפקדים וצוורי קורס קציני ח"ר ב-ביה"ד 1 - סה"כ 55 לוחמים ואישיה 6 זחל"מים.

בחאריך 15 אוק' 73 קיבלתי מקץין אג"מ אוגדה 143 בטסה הוראה להתיצב ח"פ יחידה 424 בחטיבה 14. התיצבתי בפני מפקד יחידה 424 (סא"ל משה ספקטור) והוא הסביר לי, באופן חפוד, אה עיקרי התוכנית החטיבתיות ותקפתי במסגרת הגדור. המשימה שהוטלה על הפלוגה הייתה לנעו אחרי כח "שמוליק" ולטהר את המבנים ב"חווה הסינית".

בצומת לכטיקון - נחלה נפתחה אש חזקה מאוד על הכוח, שכלה הפגזה ארטילרית של איזור הצומת ומתחי טילי נ"ט סאגר מטווח קרוב. הבנו' בנפגעים בראש הטור של היחידה. הכוח עמד מתח אש זמן רב. קלפנו חיללים שכלי ה-רכ"מ שלהם נפגעו ואספנו נפגעים שאוחט פיניגנו - לאג"ד בצומת לכטיקון - עכבייש. חור כדי הלילה היו לכוח 3 נפגעים.

תאור מ"פ ג'/407 (סרגן גבריאל ורדי)

הפלוגה הייתה ח"פ יחידה 424 וכוח "שמוליק", כאשר 5 טנקים בפיקודו היו ח"פ יחידה 424 ו-4 טנקים בפיקוד ה-סמ"פ (סגן נחום שקד) היו ח"פ כוח "שמוליק". התנועה עד צומת לכטיקון - נחליה הייתה במסגרת פלוגהית ושם, מתחוכנן התפצלנו בהתאם לחכנית. בהגעינו כ-1 ק"מ צפ', - מערבה לצומת נפתחה علينا אש חזקה מאוד ובמ"ד החילה של סמג"ד 424. בתחילת מוקורות האש לא היה ברור אך בהמשך נוכחותי לדעתי כי האש נורית מזרחה. כמו"כ אבדתי את הקשר עם מפקד 424 ועם מ"מ 3 של שגע בכוח השני. התוחנן של טנק 1 ב' שגע עם מ"מ 3 דוזה שה-טט"ק נפגע וההוריתו לו לפניו עבר לכאן. אה"כ יצרתי קשר רופף עם מפקד 424 והוא אמר לי שהוא ינסה להמשיך בשיירה. יותר מאוחר איבדתי לחוטין את הקשר עם מפקד 424 והחלטתי לחזור לציר לכטיקון ב כדי לבדוק מה מחרחש שם. חתמתי בשטח לעבר תחנת הרכבת ושם נפגשתי במספר גדול של טנקים פגועים ואנשיים מיחידות שונות, כאשר במקביל נורית באיזור אש שטוחת וחלולת מסלול. במקום נפגשתי עם מפקד 424 והוא הורה לי שנחארגן במקום. רכזתי שוב את הפלוגה למסגרת אחת והמשכנו בחולפי אש עם האויב לצומת לכטיקון - טרטור.

תאור מפקד כוח "שמוליק" (רס"ג שמואל ארדו)

הכוח שבפיקודו כלל פל' חיר"ם סדרה מ-גד' 35/890, פל' חיר"ם סדרה מ-גד' 35/202 ע"ג 10 זחל"מים ו-מח' טנקים (4). המשימה שהוטלה על הכוח הייתה לנעו בעקבות גד' 407 בציר טרטור ואmir. יצאנו, מתחוכנן, בשעה 1600 לערך ממחנה פגילה שעלה ציר מבديل (מחנה חה"ג טסה), נענו על ציר עכבייש עד עכבייש 53, שם הונחה עליינו הפגזה ארטילרית כבדה ומשאית חמושת שהחטפוצה חסמה את הכביש. בצענו אגוף קדר וחכננו לציר רביכה ושם המשכנו בעקבות החטיבה. בכטפי 56 היצאנו עם מה' הטנקים והשבנו בחנווה בדרכם השדרה לעבר ציר לכטיקון. בציר לכטיקון המשכנו צפונה ללא תקלות עד צומת לכטיקון - נחליה, בעקבות ייחידה 424. המשכנו צפונה וכשנמצאנו בין האמthon לקטיקון - נחליה ולקטיקון - טרטור, נפתחה עליינו אש נורית שכלה הפגזה מדוייקת של מרומות 120 מ"מ, פגזי טנקים, טילי נ"ט ו-נק"ל. בהתאם להוראות מה"ט 14, שנייה בשעה 2205, חלאנו את הנפגעים של צוותי הטנקים שהובילו ונפגעו מגנן ה-ג"ט לצומת לכטיקון - טרטור ודוחתי ל-מח"ט 14, בשעה 2236, כי בדקנו את כל הכלים הפגועים ופיגנוו את כל הפגועים. ניסינו לפרק פגומים נוספחים לעבר צומת לכטיקון - טרטור, אך ללא הצלחה.

תאור ה-סמ"ח

בתחילת הפעלה חכנית האש מתחוכנן כאשר האש מועתקת ע"י ה-קש"א של גד' 79 (סרגן מרכ שטרנהיים) צפונה, חור כדי התנועה על ציר לכטיקון. ה-קש"א של גד' 184, איבד את הקשר א'חנו (התברר לאחר מכון שהטנק שלו נפגע) ולבן הפעלה האש על צומת לכטיקון - טרטור, לפי דרישות מג"ד 184 ו-מ"פ שלו.

בהמשך הועתקה האש לעבר איזור סגול 135, 134 ו-140 בהתאם עם גד' 79 ו-גד' 184. חיר' כד' קר, טווחו המטרות בגדה הרחוקה ע"י ה-קש"א של גס"ר 87. יש לציין שבשלב זה עדיין היה כל האגד הארטילרי לרשותינו.

תאור ה-קמ"ג (סגן יאיר ורדי)

1. חפונת אויב כפי שהצטירה בליל הפריצה :-

- א. האזור שמדרומים לקוון ועד צומת לכסייקון - נחלת לאורך הכביש היה נקי מאויב.
- ב. בצומת לכסייקון - טרטור מוקם מגנן נ"ט רציני שביל כ-10 טנקים, מספר רב של משגרי טילי נ"ט אג'ר וכוח ח"ר שצויד במספר רב של בזוקות ר.פ.ג. 7 והיה, למעשה, פורס לכל אורך ציר טרטור מזרחית ומערבה. כחזי ק"מ מדרום לצומת לכסייקון - טרטור הוונח שד"מ נ"ט שניי צידי הציר, בעיקר בחלק המערבי.
- ג. באיזור מרחב החועלות אמר, סגול 185, סגול 186, טרטור 41, טרטור 42, טרטור 43, סגול 146 ו-כד' היה פורסה כ-חט' ח"ר משופעת באמצעות נ"ט ומיקוש.
- ד. איזור מרחב החועלה בעיקר מדרום לציר שיק היה איזור ריכוז של דרגים לדיביזיה משורייננה 21 וכלל כמות עצומה של מיליות ומשאיות חמושות.
- ה. במקומות מצמד א' ו-מצמד ב', לא היה כל אויב למרות ידיעות קודמות שסביר כי במקומות מצמד ב', ממוקמת המפקדה העיקרית של דיב' 16 ח"ר.
- ו. איזור הסוללה שבצמוד לתחלה מצמד ואפונה עד ציר שיק היה נקי מאויב.
- ז. האיזור החולי שמצפון לציר שיק שניי צידי ציר לכסייקון היה מלא בחלקו המערבי בסוללות ארטילריה ובחלקו המזרחי בכ-30 טנקים ו-נגמ"שים שהיו בתוך דיפוניס. כמו כן היו באיזור מאות משאיות מדגמים שונים, תותחי נ"ט ועמדות אישיות רבות שחילן היה מוסווה היבט עם שיחים וענפים.

2. תקפות נגד בליל הפריצה :-

- א. בליל הפריצה עצמו בוצעו כל התקפות הנגד ע"י כוחות שריוון שהיו ממוקמים באזורי שמצפון לציר שיק מזרחית ומערבה לציר לכסייקון. התקפות אלה בוצעו ע"י כוחות מ-חט' משורייננה 14, חטיבה ממוכנת 18 וכמו כן סביר להניח שרידים מ-חט' משורייננה 1, שהוכחה קשות בתאריך 14 אוק' 73.
- ב. התקפות הנגד בווצעו (וזאת ע"ס החראות שהתקבלו בראש המודיעין האוגדתי) היו כולן, פרט לאחת, התקפות ברמה של פלוגה. התקפת נגד אחת הייתה ברמת גדור.

תאור ד-מח"ט

בשעה 2100 לערך היה מצב החטיבה כלהלן :-

א. גדס"ר 87 - ביצוע משימתו המתוכננת כאשר :-

- (1) מפג"ד + פל' ג' - באיזור טרטור 50.
- (2) פל' א' - באיזור מזמד א'.
- (3) פל' ב' - באיזור סרווק.

ב. חפ"ק חט' - מזפון לצומת לכיסיקון - שיק.

ג. גד' 79 - מזפון מערב לצומת לכיסיקון - שיק, בהשתערות לפני צפון מזרחה.

ד. גד' 184 - מזפון מזרחה לצומת לכיסיקון - שיק, בהשתערות לפני צפון מזרחה. כמחזית הגדוד נפגעה באיזור צומת לכיסיקון - טרטור.

ה. גד' 407 - ביצוע משימותיו כאשר :-

- (1) מפג"ד + פל' ב' ב מגע אש עם מגן ה-ג"ט לצומת לכיסיקון - טרטור.
- (2) פל' א' ב תנועה חור אש על ציר עבביש לפני צפ' - מזרחה.

ו. יחידה 424 - בהחלזה :-

- (1) מג"ד + פל' חי"ר + מח' טנקים (3) - 1 ק"מ צפ' - מערבה לצומת לכיסיקון - נחליה.
- (2) סמג"ד + פל' חי"ר + מח' טנקים (2) - 1 ק"מ צפונה לצומת לכיסיקון - נחליה.
- (3) פל' חי"ר (צוערי בה"ד 1), בהתחנה/עתודה, לצומת לכיסיקון - נחליה.

ז. כוח "שמולייק" - באיזור צומת לכיסיקון - נחליה חת הפגזה של מרגמות 120 מ"מ.

ח. גדס"ר ו-ג"ט 582 - בתנועה מכסי 56 ללכיסיקון 263.

החותיבה היתה במגע אש כללי כאשר, בשלב זה, גודדים 79 ו-184 שוטפים צפונה ומטחרים, וקיימת הבעייה של צומת לכיסיקון - טרטור. הרשות טובה היתה העובדה ש-גדס"ר 87 ביצע את משימתו בזורה מושלמת, אם כי לא מזאננו במזמד א' כל ذכר לחיליל המעווז או חפ"ק דיב' חי"ר 16 של האויב.

יוחר מאוחר, בשעה 2119, היה המצב ש-גד' 79 הגיע לאיזור סגול 144, בעוד גד' 184 נבלם ע"י האויב כ-1 ק"מ צפ' - מזרחה לצומת לכיסיקון - שיק. היו ידיעות על התקפה נגד של האויב מזפון בסדר גודל של 2 גודדים. פניתי למפקד האוגדה והצעתי כי נintel במשולב עם חט' 600 שחתקוף מזרחה, אך הדבר לא יצא לפועל.

הלחץ על גד' 184 ובעיקר על גד' 79 הלך וגבר מחד, כאשר, מאידך, צומת לכיסיקון - טרטור נשארה חסומה. עם התהברות המצב באיזור הצומת נוכחות לדעת כי יש שם כמות גדולה מאד של טנקים פגועים ונפגעים. בשעה 2154 דווח לי מג"ד 79 כי הוא נמצא עם מספר קטן של טנקים,

יורדים עליו מטוחחים קזרים והוא מבקש לסגור קצת לאחורה. אشرطתי לו זאת. בשעה 2245, חור חנועה גד' 79 דרומה נפגע טנק ה-מג"ד באיזור סגול 144 וה-מג"ד נפגע. הוריתתי ל-סמג"ד 79 לקבל פיקוד על הגדור, לנוע דרומה ולהחרגן במקביל וממערב ל-גד' 184 באיזור סגול 134.

מ"פ ב' של גד' 407 קיבל פיקוד על הכוח באיזור לבסיקון - טוטור ודוחה לי בשעה 02150, כי מתוך כל הכוח שהיה במקום, 6 טנקים נפגעו והוא מארגן 4 טנקים כשירים. בשעה 2305, דוחה לי מ"פ ב' כי ברשותו 5 טנקים כשירים, הוא מוכן לثانועה וմבקש להמשיך במשימה על ציר טוטור מזרחה - הוריתתי לו להמתין במקום.

גדס"ר 87 נערך במקומו כאשר לגדור 2 נפגעים שאחד מהם מחייב פינוי. יחידה 424 וכוח שמליך עסקו ביפוי נפגעים והחרגנו במקום. גדס"ר ו-ג"ט 582 הגיע בשעה 2231, לציר לבסיקון 263, השמיט במקום אבטחה של פל"ר מוליך'ר לדרום וקיבל הוראה לנוע צפונה ולמייע לכוח שמליך ביפוי נפגעים.

בשעה 2316, עדכני אותו ה-קמ"ג כי מתחנת התקפה נגד מצפון לדרום ובשעה 2335 קיבלתי עדכון נוסף כי כוח של 20 טנקים מ-חט' שריוון מס' 14 של האויב תוקף נגנו מצפון לפלי' דרום. סמג"ד 79 דוחה כי יש לו 6 טנקים כשירים והיתר נפגעו או שייצאו מכשירות וקיימת כמות גדולה של נפגעים. הוריתתי לו להמשיך בתנועה דרומה לסגול 134 והעבירתי תחת פיקודו את פל' ב' מ-גדס"ר 87 שהיתה בסרוק. החבירה של פל' ב'/ 87 השבשה וכותזאה מכך צורף הכוח ל-גד' 184.

תאור סמ"פ ב' 87 (סגן פרידמן גדרון)

בחצות, לעדר, קיבלנו הוראה לנוע לבוז צפ' - מזרח, לעبور ת"פ גד' 79 ולהתגבר את האג' המערבי של גד' 79. ננענו צפונה והגענו לאיזור של גד' 184 ב-1 ק"מ צפונה לבסיקון - שיק. כאן נפתחה עליינו אש מכובן החוויה הסינית טנק ה-מ"פ נפגע טנק אויב וה-מ"פ (סגן רפאל בר-לב) נהרג בנסוף לכך נפגע גם ש והוא לנו סה"כ 6 חיילים פצועים. הכרנו ל-גד' 79 וה-מג"ד הורה לנו להכנס לתבנית הבודדית בצוותת [ ] כאשר יוצרים את הצלע המערבית. רכזנו פנימה את כל הנפגעים ועסקנו ביפויים באמצעות ה-גט"שים שהיו ברשותנו עם גט"שים נוספים מ-גד' 184 ובהמשך הטרפנו ל-גד' 184.

תאור ה-מח"ט

המונה האוגדתית הקשורה לחטיבה היתה ש-גד' 104/410 לחץ, בשעה 2328, מזרחה לסגול 104, חט' 247 נעה לעבר איזור הצליחה בצד נחלה.

ה-קמ"ג עדכני אותו שלפי ידיעות מודיעיניות מתחבר כי אנו חוקפים את מפק' דיב' חי"ר 16 ו-מח"ט שריוון 14 של האויב ולכך הגברנו את האש כלפי צפון.

מצב החטיבה היה קשה ביותר. הכוח ספג כמות רבה של נפגעים בגיןיהם מפקדים רבים. השטח שרע אויב רב מטוגנים שונים : טנקים, נ"טים, טילוי נ"ט, חי"ר רב וארטילריה שלא לדבר על כל הריכוז

המנתלי של הרכב עם חילילים שהיה באיזור. היה ברור לי כי יש להתקען ולהחזיק בכל שנייתן במקומות, תוך ביצוע נסיוון לפרוץ את מגנן ה-ג"ט בזומת לכיסיקון - טרטור, לאחר פינוי הנפגעים מהמקום.

תאור מג"ד 184

משר שעת הלילה עמדנו במישור, כאשר 6 טנקים, בפיקודי, מאבטחים לפני צפון ו-4 טנקים, בפיקוד ה-סמג"ד מאבטחים מלפנים. חיליל חיר'ר רבים התרוצזו בשטח והשמדנו אותם. בנוסף לכך, ירינו על טנקים מטווחים קרים מאוד. היו מספר מקרים שבהם, כתוצאה מזב של חוסר ידיעה על מקוםנו, נקלעו טנקים אויב לשורותינו ומරחך של מטרים ספורים השמדנו אותם. היה אפילו מקרה שהשמדנו טנק מרחק של $\frac{1}{2}$ מטר. גדר 79 נמצא מצפון - מערב לנו.

כל משך הלחימה נזהרנו שלא לירוח לעברו וטוחני הירוי שלנו היו עד 400 מ'. ה-קמ"ג הודיע לנו כי אנו יורים על מפק' חט' שריון מצרי מס' 14 וכתחזאה מכח הגברנו את קצב הירוי, כולל ירי מקלעים. לקרה אור ראשון הצרף אליו כוח בסדר גדול מחלתי מ-גדס"ר 87 וה-חפ"ק החטיבתי עם חאג"ד ופצועים.

תאור מג"ד 79 (סא"ל עמרם מצנע)

עם מעבר זומת לכיסיקון - שיק, בשעה 2106, הבנו בשורה רבות של כלי רק"ם ורכב הפטוזרים שני צידי ציר לכיסיקון. פריצתו, גרמה, כפי הנראה, להפתעה מוחלטת. בתחילת, נורתה עליינו אש מקלעים מדי פעם. חור כדי החנעה צפונה הלכה האש וגבלה ונורתה עליינו אש נק"ל, מרן"ט וטנקים מכל האגפים. השבנו באש נגדית והחפחה לחימה קשה ביותר. נענו בחבנית על ציר לכיסיקון ותוך כדי החנעה נפגע ונחרב מ"פ ח' (רס"ג ישראלי בן אריה). החלטתי לא לעזר לפינוי או חולוץ ולהמשיך צפונה עד המשימה. העבנו עד ציר אושה, בשעה 2130 לערך, ונעצרתי במקומות, לקרה הערכות בהתחם למשימה. כאן הובהר לי כי נותרו ברשותי כוחות קטנים. הלחץ עליינו היה כבד. הלחימה הייתה בטוחנים קרים מאד של עשרה מטרים. אויב ורכב נעו בכל הצדדים. היה הרגשה שאין שליטה על הנעה בקרב האויב. טנק אויב הגיעו בטוחנים של מטרים ספורים ונורו. ברשותינו היו כוחות דليلים וhasilite בגודל היחה קשה לא 2 מ"פ' ח' ו-ג'. בקשתי מה-מח"ט ששות לסתור אחורה לשם התארגנותה וה-מח"ט אישר זאת. חור כדי החנעה דרומה חלפו לידי 3 טנק אויב בטוח של כ-20 מ'. יריתי באחד מהם והוא נדלק מיד ובמהירות אמי מכובן על השני נפגע הטנק שלי, אני עפח מהטנק, הנהג נחלץ, ה-קמ"ג (סגן עמוס מלצר) והתווכח ( ) נשרו בתוך הטנק ונחרבו ( ) אני עליתי על טנק אחר ובאופן מעשי הפיקוד עבר לידי ה-סמג"ד (רס"ג נתן בן-אריה). נחלצתי עם הטנק לאחר מכן, ליד ה-חפ"ק החטיבתי, ועם בוקר, בעת חנעה גדר 79 עבר לקזון, התפניתי ללקזון ואח"כ ע"ג נגמ"ש בצד האוגף עבר כספי 56.

חא/or מ"מ מג"ד 79 (רסמ"ג נתן בן-ארי)

בחנוועה חזקה דרומה נפצע ה-מג"ד (סא"ל עמרם מצנע). אני קבלתי פיקוד על הגדור והמשתתי בחנוועה לעבר סגול 169, שם ריכזנו את הפצועים לטיפול הרופא וכמו"כ מספר טנקים שהיו כשירים לchnועה, אך לא ללחימה. צבנו קו כלפי צפון באיזור סגול 134 וננהלו אש עם האויב שרשץ בשטח בכווית גדרות.

בשלב מסויים זיהיתי כוחות אויב באגד המערבי, דיווחתי על כך ל-מח"ט והוא הורה לפ-ב, מ-גדס"ר 87 לחבור אליו ולעbor ח"פ. היו להם קצ' קשיי הדוחות וכשהתגבורנו על כך והפלוגה הגיעו לקו העמדות בו עמדנו נפצע ה-מ"פ (סרן דפאל בר-לב) ו-נגמ"ש שעמד בצדדים אליו. פעילות הפלוגה השתבשה והיא היצרפה ל-גד"ר 184.

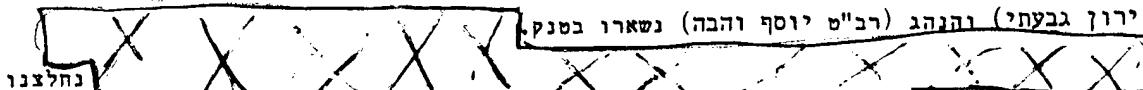
שליחתי מחלקה מ-פל"ז, בפיקודו של סג"מ יפתח יעקב לנשות ולהלץ טנק שקרה לי ברשות הקשר. משבוש שג"מ יפתח לחזור קדמתי את כל החוץ עד לאיזור סגול 136 מצאנו את סג"מ יפתח וקבוצת פצועים שהצליחו לרכז ופינינו אותם לאחר ב-נגמ"ש ה-קש"א שעשה מספר סבבים. עד לפני עlot השחר עמדנו באותו איזור כאשרנו משמידים מידי פעם אויב שנייה לנעו לעברנו צפון וממערב. בסביבות השעה 0530 נתקבלה הוראה מה-מח"ט לנעו לאחר לסגול 111.

חא/or מ"פ ז' (סרן דמי מתן)

באיזור צומת לכטיקון - טרטור נפצע טנק 3 א' (סמל יעקב גירון) וה-מט"ק נהרגו. יותר מאוחר קיבלתי דוח מטנק 2 א' (שי ליפשיץ) שהוא עם נגמ"ש ה-ש.ב. נתקעו. הודיעתי להם שאין ביכולתנו לחצות עתה ובתוום הקרב נטפל בהם. המשכנו להתקדם צפונה עם 3 טנקים בפלוגה: מ"פ, מ"מ 1 (סג"מ יפתח יעקב), מ"מ 3 (סגל ירון פיק). החנוועה צפונה הייתה תוך התנוגדות קלה והגענו עד ציר אושה. הלוחץ עליינו היה כבד. טנק פל"ח ו-פל"ז, החקבזו סביב טנק ה-מג"ד וסביר הטנק שלי. היה לנו קשר עם אר-מט"קם היו מארד מבולבלים. הם חיקו את פעולותינו ונעו עמנו אך תפקודם היה לקוי. מ"מ טנקים היגיחו בטוחות קדר מארד של 20 מ' וחוץ 15 שניות המשדרנו. השטח שרשץ רק"מ אויב, רכב טילי נ"מ וירינו על כולם.פתאום ראייתי הבחק וטנק ה-מג"ד נפצע. את הפיקוד על הגדור קיבל ה-סמכ"ד. נענו דרומה במסגרת הגדור. טנק 2 א' קרא לי כל הזמן ברשות הקשר הזדהינו הדידית באמצעות צירורות מקלע ונוכחות כי הוא נמצא כ-1 ק"מ ממערב לי באיזור הרادر שמצויה לכטיקון 251. שגרתי אח מ"מים 1 ו-3 לחלו. מ"מ 3 חיפה ו-מ"מ 1 ניגש לחצם. מ"מ 1 העmis על סיירון הטנק שלו את אנשי הצוות של טנק 2 א' ואנשי נגמ"ש ה-ש.ב. צנע חזזה. תוך כדי חנוועתו נפצע הטנק אויב שהיה בעמדה חשופה בטוחה 100 - 150 מ' ממנו. אנשי הצוות וה-נגמ"ש קפזו מהטנק ונותרו במקום כ-18 איש. נגשתי עם הטנק שלי לחצם והסתבר לי שבטנק מ"מ 1 נשארו וננהרו 2 אנשים מה-נגמ"ש - ה-רט"פ שהיה מפקד ה-נגמ"ש (סמל"ר אליהו מלכוב) ומכוונאי (סמל משה רובינגר) ואנשים נוספים נפצעו. הודיעתי ל-מג"ד שאין לי מספיק מקום עבור כל הנחלזים והוא שלח אליו לשם עזרה, אך נגמ"ש ה-קש"א שבסיוועו החלצנו במספר סבבים את האנשים. נותרתי עם טנק אחד בפלוגה.

חائر מ"מ 3/ז (סגן ירzon פיק)

גענו מ"מ 1 והטנק שלו כ-500 מ' צפונה כדי לחלץ את צוות טנק 2 א' ו-גמ"ש ה-ש.כ. אני היחי ממוקם ליד ציר לכיסיון וטנק מ"מ 1 (סגן יפחח יעקב) היה כ-50 מ' מזרחה לי. אי לכך נשארתי אני בחיפויו וטנק מ"מ 1 הגיע לחלץ את האנשיים. לאחר חילוץ האנשיים חזר טנק מ"מ 1 דרומה ואנני התחלתי בתנועה. נחלתי כ-2 טנק טי-55 מטוחן קדר והוא לי קשיים בצדוד. לבסוף הצלחתי לירוח פגץ מעיך אחד הטנקים והשמדתיו ומיד **כשעדיין** לירוח על הטנק השני נפגע הטנק שלי מיררי טנק זה. עפתה החוצה מהצריח ובעקבותי יצא החותחן. הטנק קדר (צוער ירzon גבעתי) והנרגב (רב"ט יוסף והבה) נשאו בטנק.

רגליה דרומה לעבר הגזוד ולאחר חבירה עם הגזוד הגענו ל-גמ"ש ה-קר"פ שבו קיבלנו טיפול ראשוני.

חائر קשר"ח 14 (רס"נ וקס שלמה)

בשעה 1500 לערך עזבנו את מחנה ה-חט' בטסה כאשר אנו נעים לעבר שטח הערכות באיזור כספי 56. ביציאה מהמחנה נפגשנו עם הרב הראשי לישראל הרב (אלוף מיל') שלמה גורן שמסר את בריכתו להצלחת המבצע. בתנועה, על ציר עכבייש, ראיינו את שאר כוחות האוגדה מתאגרפים לקראת ביצוע החלקים האחרים בחוכנית המבצע האוגדתית. הציפוה על הציר היה רבנה ונאלצנו לא אחת לנוטש את הציר ע"מ להמשיך בתנועה. באיזור צומת כספי – עכבייש נאלצנו לעזוב את הב' יפ' שבו נענו עד המקום ולקרא לタンק-המ"ט ע"מ לעקוף את הצומת ולהגיע אל עבר ציר כספי, וזאת לאור העובדה שהצומת הייתה מופגצת באורה עצה ע"י האויב. עם הביענו לאיזור כספי 56 מצאנו את גס"ר 87 ערוך במקום, וה-מ"ט ניצל הזדמנות זו לשוחח עם ה-גדס"ר, שהפרק בשבוע האחרון החלק אורגני מהחטיבתה.

בשעה 1805 לערך, המחלנו לנעו בשדרה החטיבית לעבר ציר לכיסיון כאשר גס"ר 87 מוביל ומחריו ה-חפ"ק החטיבתי ושאר כוחות ה-חט'. התחששה היה שbam מטען זה של החטיבה יעלה יפה, כפי שפעולות ה-חט' כנגד חטיבת שריוון מצרית בקרב שב"ש שנערך בחאריך 14 לחודש עליה יפה, נשנה אנו שעמדו ראשוניים כנגד האויב ב-6 אוק' את פני המלחמה בחזית המצרית.

התנועה אל עבר ציר לכיסיון התנהלה סידירה. בשעה 2000 לערך, הגיע ראש החטיבה אל ציר לכיסיון ופנה בתנועה צפונה לעבר המשימה. בשלב זה החל ה-חפ"ק לנעו אחריו גד' 79. התנועה על הציר הייתה מהירה ובמעט ללא כל גילוי התנגדות מצד האויב, והדבר נתע בלבינו תחושה של בטחון ותחרוממות הרוח. ה-חפ"ק זה אך הספיק לעבור את צומת נחל – לכיסיון וצומת טרטור – לכיסיון כאשר תזמורת הנפץ פצחה פיה "ברינה". משלב זה היה ברור לנו שאין פנוי הדברים כפי שהתנהלו עד בה בתנועה, אלא אנו בלב לבו של מעוז אויב אדריר, והמשימה שעומדת בפני ה-חט' הינה קשה שבעה ימים ממה שהיא נראה קודם לכך. ה-חפ"ק החטיבתי החזק באיזור שיק – לכיסיון ומשם ניהל את הקרב של הלילה ארוך יותר. רשותה הקשר היו עומדות לעיפה, והאוונזים פקו מושמעו את קולות הקרב שנשמעו מחוץ לטנק ועלו מבعد לרשותה הקשר. השטח מסביבנו היה עירום בקולות נפץ

ובמדורות, כאשר אנו מה-חפ"ק מספקים גם את חלקנו להמולת הקרב ע"י ירי ב-טנק"ל ובאש מין הטנק כנגד אויב שנע בסביבה הקרובה לנו. הארווע הבולס מבחרינו בהשתתפות בקרב פרט לניהולו היה השמדת של 4 טנקים אויב מטווח שלא עולה על 30 מטרים תוך ביצוע ירי מהיר. לקרה אמצע הלילה ההרכזו מסביבינו עשרה נפגעים הם ורכבים, ואנו ממשיכים בגינוי הקרב. כאשר צומת טרטור לכיסיקון וכל ציר טרטור עומדים בעצם בגרוננו וכל הנטיונות לטהר צומת זו עולים בתוהו. קריאות העזרה של הכוחות שנפגעו בזומת זו עדין מהדדים באוזני. עם שחר-של יום ה-16-ב-אוק' ירד הערפל על האיזור כאשר הוא מסייע בידינו בארגון הכוח באיזור ציר שיק, סגול 111 וחילוץ הנפגעים אל עבר טרטור 50 ומשם דרך ציר נחלה אל "לקקן". עם בוקר ארגנו כוח מרידי גdem"ר 87 כאשר ה-מח"ט מפקד על כוח זה והחלנו במגעה לעבר צומת טרטור - לכיסיקון. מכיוון טרטור 50 כאשר מדרום על ציר לכיסיקון נע במקביל מ"ט ג' 407 סרן גבי ורדי ובכוחות משותפים האלחנו לקחת את צומת "הדים" צומת טרטור - לכיסיקון ובזאת פחננו את ציר לכיסיקון לחגעה חופשית אל עבר גדר 184 שהיה ערוך לאורך ציר שיק לפני צפוז. בלילה זה עמדו כוחות הטענים באיזור ציר אושה, סגול 144 ומאלצנו להסוג לאחר רטור כמות הנפגעים ולאור לחצוי של האויב. למרות העובדהשה-חט' ספה מספר כי גדול של נפגעים בלילה זה הצליחה לעמוד בעיקרה של המשימה וזאת דאיינו בכוורת של יום ה-16 אוק' בהגיונו אל החזר שבין המזוזים מצמד א' ומצד ב' וחזינו במעבר הכוחות אל הגדה המערבית של הטעלה.

תאזר מפקד כוח שמוליך (רס"ג שמואל ארד)

את הנפגעים שפיגנו באיזור צומת לכיסיקון - טרטור העברנו לתאג"ד שמוקם וסומן בזומת לכיסיקון - עכבייש. מחרך 10 ה-זל"מם שהיו לבוכח נפגעו 4 זחל"מים מפגיעות ישירות וארטילריה. ע"ג 6 ה-זל"מים הנוחרים הועמסו כל הלוחמים וניצולים מטנקים פגועים, כך שעלה כל זחל"ם היו כ-20 חיילים. הכוח השולט על חעלת המים הסמוכה, מזרח לציר לכיסיקון ופתחנו באש על האויב מזרחה.

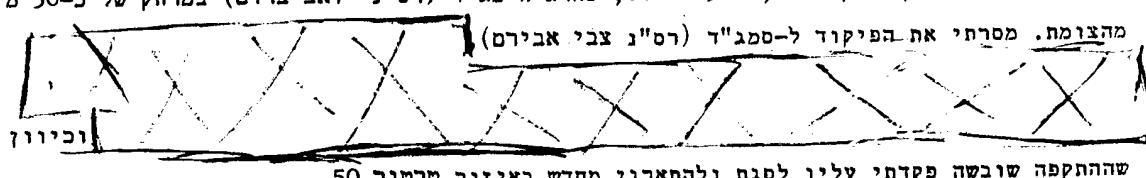
תאoor ה-מח"ט

בשעה 160009 הוריתי ל-מג"ד 582 (רס"ג נתן שונרי), שבדודו היווה עתודה חטיבית, קיבל ח"פ את פל' ב"/407 עם 4 טנקים ולחקוף את צומת לכטיקון - טרטור. התקפותו של הגדור השתחתה ובשעה 0149 הוריתי שוב ל-גד' 582 לפrox את מגנן ה-ג"ט בזומת לכטיקון - טרטור ולפתח את הציר מזרחה. מצב הכוחות היה :-

- א. גד' 184   - נמצא צפונה מצומת לכטיקון - שיק, מזרחית לציר לכטיקון.
- ב. גד' 79   - נמצא צפונה מצומת לכטיקון - שיק, מערבית לציר לכטיקון.
- ג. חפ"ק חט'   - נמצא צפונה מצומת לכטיקון - שיק, בין הגדרדים 184 ו-79.
- ד. גדס"ר 87   - נמצא ברמפה באיזוק סרוק ומצמד.
- ה. גד' 407   - פתח אח ציר עכבייש לתנועה.
- ו. גדס"ר ו-ג"ט 582   - קיבל הוראה לפתח את ציר טרטור מזרחה, כאשר בזומת לכטיקון - טרטור יש מגנן נ"ט.

בשעה 0223 דוח לי מג"ד 582 כי הטנקים נפגעו ע"י אויב הנמצא מצפון לצומת וכי כל הנכנס לדרום נפגע. כמו"כ הוא עדכן אותו כי הוא נכנס רגילה לחילץ נפגעים. הוריתי מיד, בשעה 0224, ל-מג"ד 87 לנעו ממערב למזרחה ולראות מה מתרחש באיזור הצומת וזאת לאחר ש-גד' 582 יפנה את הנפגעים. בשעה 0237 דוח לי מג"ד 582 כי הטנקים באיזור הצומת נפגעו ממוקשים וכי הוא פינה את כל הפצועים. בשעה 0249 דוח לי פעם נוספת מג"ד 582 כי בזומת לכטיקון - טרטור יש רק ערבים ואפשר להוריד ארטילריה.

לאור המצב שהתחוויה בזומת לכטיקון - טרטור החלתי להנחת החקפת נגד המהוירף, ממערב למזרחה, ע"י גדס"ר 87. הוריתי ל-מג"ד לתקוף, ובשעה 0305 פתח גדס"ר 87 בחקפת נגד על צומת לכטיקון - טרטור במטרה לפתח את הצומת. הא-גדס"ר חקף כשמנגד נפתחה עליו אש כבדה של טנקים, נ"ט ו-נק"ל. במהלך התקפה זו, בשעה 0400, נהרג ה-מג"ד (רס"ג יואב ברום) למרחק של כ-30 מ' מהצומת. מסרתי את הפיקוד ל-ס-מג"ד (רס"ג צבי אבירים)

שהתקפה שובשה פקדתי עליו לסגת ולהחרגן מחדש באיזור טרטור 50.

תאור סמג"ד 87 (רס"ג צבי אבירים)

בשעה 0300, קיבל ה-מג"ד הוראה בקשר לתקוף ממערב למזרחה ולפתח את צומת טרטור - לכיסיון. ה-מג"ד קבע את סדר התנועה והורה שה-מג"ד עם פל' ג' תגוע אחורי והמקדה העיקרית תגוע מגמהacha מאחוריו. הגדור התחילה בתנועה, תוך כדי ירי והשמיד 3 טנקים. מצפון לציר טרטור ובמקביל לו, למרחק של 20-30 מ' קיימת תעלת מים. מעה זה נפתחה לעילינו בבה אחת אש נ"טים, בזוקות ו-נק"ל. קיבלתי הוראה בקשר ליטול את הפיקוד (ה-מג"ד נהרג). פניתי ל-פל' ג' וה-מ"פ לא ענה לי ועננה לי במקומו סגן ליטויז' יאיר שהיה מ"מ בפלוגה. פניתי ל-פל' א' והודיעו לי שה-מ"פ פצוע ואת הפיקוד לך הקמ"צ סגן יעקב שוחט.

העליתי את כל הכלים על הרשות הגבודית - רשות שקמה והמשכנו באש כלפי האויב. פניתי ל-מח"ט, הודיעתי לו שה-מג"ד נפגע וכי אני צריך חיפוי לעבר צומת טרטור - לכיסיון כדי להתחיל לחוץ את האנשיים והכלים. ה-מח"ט פנה אל ה-סמח"ט ושאלו מה מקומו והורה לו לנוע לציר לכיסיון צפונה לכובן הצומת ולחפות על הגדור להחלץ לאחור. ראייתי את ה-סמח"ט מגיע עם 3 טנקים לאיזור הצומת. קיבלנו הוראה לחזור לטרטור 50 ובחיפוי ארטילרי שנורה לעבר מגנן ה-ג"ט ובסיוע טנקים מ-פל' ג' חילצנו נפגעים עם נגמ"שים, נענו מערבה והחדרנו באיזור טרטור 50 עם 6 טנקים ומספר נגמ"שים. במקום זה טפלנו בפצועים ובמשך הלילה עד אור ראשון פינינו את הפצועים לציר נחלה - לכיסיון - עכבייש.

תאור מ"מ 1 ג' / 87 (סגן יאיר ליטויז')

בתאריך 16 אוק' 73, לפנות בוקר, קיבלנו הוראה לנוע לכובן צומת טרטור - לכיסיון. התנועה הייתה איטית וזהירה, תוך פתיחה באש לעצמים חשודים. עם הביענו לאיזור צומת טרטור - לכיסיון, נפתחה עליינו אש כבדה מטנקים שהיו חפרורים לצד הצומת ומ-חי"ר מחופר שהיה מצויד בנשק נ"ט. ה-מג"ד (רס"ג יואב ברום) הצליח להשמיד 2 טנקים מטוחן קרוב וטנק שלishi הושמד ע"י טנק הגור של 1 א' (כפיקוד סמל יורם פרידינדייך) שנংש למחרורת שלו ומטוחה מטרים בודדים השמיד אותו. בהמשך נהרג ה-מג"ד. ה-נגמ"שים היו קצת מאחרי הטנקים, אך שבאותם רגעים השליטה על שרירות הגדור הייתה משובשת. סמ"פ ג' (סרן עירן שורק) נחן הוראה להעלות את כל הכלים על הרשות הגבודית. עם אור ראשון פתח עליינו האויב באש נק"ל. בחסותו הערפל הסמייך שהיה באותו בוקר הצלחנו לפזר את הכוח ובחיפוי הדדי בין הטנקים, בעיקר באש נק"ל, הצלחנו לנטרל את אש האויב ולהחלץ עם כל הכוח מערבה לאיזור טרטור 50.

תאור ה-מס"ח (סא"ל שמעון בן-דוד)

בעת החלזות גס"ר 87 מצומת לכיסיון - טרטור רוכז כל האגד הארטילרי לסייע בעת החילוץ, כשהלפני זאת הוא טוחח ע"י קש"א גס"ר 87.

תאoor ה-סמה"ט

בשעה 0400, הוריתי ל-סמה"ט (סא"ל איתן אריאלי) לחתם תחת פיקודו את פל' א'/407, לתקוף מדרום, לפחות את צומת לבסיקון - טרטור ולפחוות את ציר טרטור לפני מזרחה ובעקבותיו יגוע גדס"ר ו-גנ"ט 582 ויתהר. התארגנות כוח ה-סמה"ט נשבה זמן רב ולכון, תוך כדי התארגנות כוח ה-סמה"ט, תקף גדס"ר ו-גנ"ט 582 עם הטנקים של פל' ב'/487 שהיו תחת פיקודו, את צומת לבסיקון - טרטור. בשעה 0442 הודיע מ"פ ב'/407 שהוא עבר בצד וזכה פנווי ובעקבותיו נע גדס"ר ו-גנ"ט 582 כשהוא מדווח, כי קיימת התנגדות קלה. הוריתי לו להגיע עד טרטור 42. בשעה 0511 דוחה לי מג"ד 582 כי הוא נתקל בכוח ח"ר רציני בעלותו באיזור הצומת. הוריתי לו לתקוף רגילה את ה-ח"ר המצרי מחשש שהוא רכובה תביא להפגעות יתר - בדייבך ידוע לי כי דבר זה לא בוצע והוא המשיך בפעולה רכובה. בשעה 0515 בקש מני מג"ד 582 כי אשלה מידית את ה-סמה"ט במחרות. בשעה זו חזה ה-סמה"ט עם פל' א'/407 את צומת לבסיקון - נחלה, בדרך לצומת לבסיקון - טרטור ובשעה 0544 הגיע לצומת לבסיקון - טרטור והטנק שלו נפגע. תוך דקota ספורות נפגעו לכוח 3 טנקים, התקפתו שובשה והוא חזר והתארגן בצומת לבסיקון - נחלה.

במקביל ללחימה באיזור לבסיקון - טרטור המשיך הלחץ על גד' 79 ו-184 שנמצאו מצפון לצומת לבסיקון - שייך בבלימה ואבטחה כלפי צפון.

תאoor מג"ד 582 (רסמ"ג נתן שונרי)

הגזרד כלל מפנ"ד + פל' ח"ר (לא הגיעו לכל פעולה), פל' סיור + פל' תול"ד והגייע לשעה בתאריך 15 אוק' 73 בשעות הצהרים. קיבלנו 9 זחל"מים, התארגנו וייצאנו למבצע במסגרת החטיבה. תוך כדי התנועה נתקעו 3 זחל"מים ואנשיים עברו ל-זחל"מים אחרים. בערך עלוחנו על ציר לבסיקון השמינו במקום את פל' ה-תול"ד בלבסיקון 263 והמשכנו צפונה עם 6 זחל"מים עד צומת לבסיקון - נחלה. מקיפה צומת לבסיקון - טרטור בזעקה עם 8 טנקים מ-פל' ב'/407 ו-פל' חריף מהט' 421 בפיקודו של מ"פ ב' (סרגן גדרון גלעד). פל' הטנקים נעה רשותה וה-מ"פ דוחה לי שהציג נקי וניחן לנوع. במקביל לדוחו הטנקים שהיו אחוריו החלו לחזור. בדקתי אתו הנושא והוא אמר לי כי הוא אבד עליהם שליטה. לאחר המלחמה ברתמי עם מ"מ שלו והוא הסביר לי כי הוא מצא את עצמו כטנק בודד, צפונה מצומת לבסיקון - טרטור. הוא שאל את ה-סמ"פ מה לעשות והאחרון הורה לו להתקפל חזרה. הטנקים האחרים היו טנקים של פל' חריף/421 שהיו טנקים לא ארגנניים וטנקים של פל' ב', שניסו בעבר לתקוף את הצומת וכשנפנתה עליהם האש הם חזרו חזרה.

כשאני נכנסתי לציר טרטור דוחה לי מ"פ ב' שהרביה ח"ר עולה עליו ובci הוא מטפל בו. מאז נוחק אותו הקשר. הגיענו לאיזור הטנקים של מ"פ ב' בטרטור 43 ובדרך נתקע זחל"ם אחד אך לא נורמה עליינו אש. במקום היו 2 טנקים של מ"פ ו-סמ"פ ב' פגועים ודולקים ללא אנשים. במקום נפתחה עליינו אש אויב עיליה וההורתי לכל ה-זחל"מים ללחץ קדימה - מזרחה. בינתים קבלתי דוחה מה-זחל"ם שהיה מאחור באיזור טרטור 43, כי יש בו נפגעים. הבנתי כי ה-זחל"מים הנמצאים מאחור סופגים אש ודווחתי ל-סמה"ט, בשעה 0518, כי אני תקוע באיזור הצומת שכובונתי היה לה-זחל"ם שפגענו מאחור. הפניתי חזרה את 3 ה-זחל"מים שהיו עמי בטרפה לחוץ את הנפגעים, נימכה עליינו

אש חזקה, ה-זחל"ם הראשון נפגע במרחק של כ-100 מ' מפוזן - מזרח לטנקים בטרטור 43. נחלצנו עם 2 ה-זחל"מים הנוגרים ואנשי ה-זחל"ם הנפגע. החפרנו כאשר במקביל היו הפגזה עלינו, ובינתיים עלה השחר, מלאה בערפל. היה לי פעמיים קשור עם ה-זחל"מים, הבנתי כי כל ה-זחל"מים נפגעו וכל זחל"ם עושה נסיגנות חילוץ עצמאיים. אנחנו המתנו באיזור טרטור 42-42 והיה שקט. חיכינו ל-גד' הטנקים 421/599 שהיה אמרור להגייע על ציר טרטור מפוזן - מזרח. עם פיזור הערפל הוביל לי כי אנו נמצאים מתחם מזרי רציני מאד. טנקים, טילי נ"ט ו-ח"ר' פתחו علينا באש והיו לנו הרבה נפגעים. שלחתי את ה-זחל"ם שלי לאסוך נפגעים לאורח הציר. נצלנו חלחת מים ודרך נחלצנו עד המפגש עם מג"ד 421/599 שהיה פרום באיזור.

תאורה סמ"ט 14 (סא"ל איכון אריאלי)

בשעה 0400 לערך, הייתי לבסיסיקון 263 בחסימה בלבני דרום וקבלתי הוראה מה-מח"ט לקחת אח פל' א'/407, להכנס לזומת לבסיסיקון - טרטור ולחוץ שם נפגעים. ציר לבסיסיקון היה מסומן, היה אבק רב וערפל וכחוצאה מכך נענו בצורה איטית. הגיענו מספר מאות מטרים מדרום לצומת לבסיסיקון - טרטור, מקום שם עמדו מספר טנקים פגועים, כחוצאה מעלה על מוקשים, לא היה ניתן לרדת לצדדי הכביש עקב החשש ממיקוש ולכען עברנו ברוח של 4-3 מ', שהיה בין 2 טנקים פגועים. לאחר שעברו 4-3 טנקים נפתחה علينا אש ותווך זמן קצר ביוחר נפגעו 3 הטנקים הראשונים, כולל הטנק שלי.

תאורה מ"פ א' 407 (רט"ג אהוד גרכוס)

הכח כלל 5 טנקים, כולל טנק ה-סמה"ט. התנועה צפונה הימה איטית מאוד ומולوها בעינויו קשר. כשהגענו כ-1 ק"מ מדרום לזומת לבסיסיקון - טרטור ה-מח"ט נתן פקודה לפרוץ לצומת ולפנונו מזרחית. כמה מאות מטרים לפניה הצומת פתחנו באש והחלנו בתנועה מהירה. באיזור הצומת הטנק שלי נפגע ע"י כדור ח"ש של טנק (אומר לאחר המלחמה), פגע בטعن קשור - סג"מ כהן יוסף והרגו. נחלצנו אחריה ונאלצנו לנוטש את הטנק. סביבתי התאספו 20-30 איש ללא רק"ם, שהיו צוותים שנמשכו טנקים ו-נגמ"שים. ההפגזה הארטילרית וירוי ב-נק"ל נמשכו וארגנוניו אותם לחילוץ אחריה, עבר לנקן.

תאורה ה-קרפ"ח (סרן דורון מיידל)

למעשה הדברים מתנהלו באופן שונה מאשר בתכנונו. לאחר ש-גד' 184 עבר את צומת לבסיסיקון-טרטור, ונפתחה עליו אש נ"ט וטנקים מאסיבית מהמגן באיזור הצומת, נשללה לחלוטין אפשרות הפינוי לאחר. כל הכוחות שעברו צפונית לצומת לבסיסיקון - טרטור, ואשר כללו את מתקנות הרפואה של גס"ר 87, גד' 79 ו-גד' 184 לא יכולו לפניו את נפגעייהם לעבר ציר עכבייס או לנקן. בשלב זה נאלצו כל ה-מאנ"דים הללו לטפל בנפגעים ולהשווות על הכלים, תוך תנועה, משך כל שעوت הלילה שבין ה-15-16 ב-או"ק' 73.

כמויות הנפגעים היתה גדולה ובולם רוכזו על נגמ"ש ה-חאג"ד, כשכולם זוכים להשגהה
צמודה של הרופאים, עם כל המוגבלות של האפיות על הכלים.

רופא גדים"ר 87, (ד"ר דן בזנסון), העביר מספר נפגעים עם שני חובשים לנגמ"ש אחר
בתקווה לפנותם לאחר. נגמ"ש זה נפגע. שני חיילים נהרגו, השדר ירדו מהכלים ונ נהרגו על הקרקע.
באוחtro לילה היו כ-18 פצועים וחללים על ה-נגמ"ש של (ד"ר פנחים רחמני), קרפ"ג 79.

בשלב מוקדם של הלילה הגיעו חאג"ד 407, בראשות ד"ר קלמן גויטין ללקון, והתחמקם במקום.
הוא קלט כמות גדולה מאוד של נפגעים משך הלילה והבוקר שלאחר מכן, נפגעים שנייהן היה לפנותם
לקון.

בבוקר הוכרע הכוח המצרי באיזור צומת לכסיון - טרטור, הציר נפתח, והנפגעים פונו
בחלוקם ללקון ובחלוקם על ציר עכבייש. בחלוקם הגיעו הנפגעים אליו, וביניהם סא"ל עמרם מצנע,
 מג"ד 79, אשר נפצע ברגלו ופונה ממנה (עכבייש 55) במסוק. כמו כן הובא אליו רס"ג ישראל ב-

ארי, מ"פ בגדור 79, אשר נהרג בליל הפריצה.

בשעה 16 אוק' 73, בשעות היום, זרמו הנפגעים לאחר, רובהם ישירות ללקון, בחלוקם
לכוון טסה כאשר הם מטופלים בדרך על ידי גורמי הרפואה שהיו מפוזרים לרובה על ציר עכבייש
בוואר לטסה.

תאור ה-מח"ט

בשעה 0550, פנichi למפקד האוגדה, חארתי לו את המצב ובקשתי شيיצה לי כוח מ-חט' 421 או 600 חיינוע מזרחה לכוכן טרטור בבדי להלץ את גד' 582 בצד טרטור.
לקראת שחר, בשעה 0536, נוכחות כי לחץ האויב נמשך מכוכן צפון בעודו ערוכים בשטח מישורי. הוריתי ל-גד' 79 ו-גד' 184 לנעו לעבר סගול 111 מהוויה, בעקבות דיוונה גבולה ומשויחת ולהתארגן שם, כאשר גד' 184 מהויה משמר עורפי. עם שחר היה ערפל כבד ביום ולילה ניתן לראות אך ורך מרחק מטרים ספורים. בשעה 0628 הוריתי ל-גד' 79 לנעו דרומה ולהתארגן באיזור סගול 112 - סගול 137 ו-גד' 184 הוא שייאבטה באיזור סగול 111(Cl) צפון, כשברטותנו 5 טנקים כשירים. בשעה 0653 הוריתי ל-גד' 79 לנעו לאיזור לקון, דרך טרטור 50, מצמד וציר נחלה לשם התארגנותה במקום ולאחר הגיעו ללקון הוריתי לו להשאיר פלוגה באיזור לבסיקון 263, כabweטהה(Cl) כבפי דרום.

תאור מ"מ מג"ד 79 (רט"ג נתן בן-ארי)

ע"פ פקודת ה-מח"ט, נעתי עם יתרת הגדר לסගול 111, כאשר אוסף עמי את כל אותו ריכוז של פצועים שהיו עם הרופא וטנקים לא כשירים.
בגלל הערפל הכביד שירד הראות מוגבלת לשירות מטרים ספורים. ערכתי את הכוח להגנה היקפית והמתניתה לפיצוץ הערפל.
כשהשתפרה הראות, נעתי לעבר לקון, ע"פ פקודת ה-מח"ט, לפינוי הפצועים והתארגנותם. כיוון שצומת לבסיקון - טרטור היה חסומה, עקפנו אותה ממערב. נענו לכוכן טרטור 50 התאחדנו לציר נחלה ומשם ללקון.

תאור מג"ד 184 (סא"ל אברהם אלמוג)

עם אור ראשון, שרד ערפל כבד באיזור. קיבלתי פקודת מה-מח"ט לתפוס את סගול 111, כשממר עורפי, ולאבטח כבפי צפון. היה קשה מאד להתמצא בשטח ובאותה מידת זיהות אויב. ה-מח"ט, שנע מדרום לי, התירוע על טנק מצרי הנע על ציר לבסיקון צפון לעברנו. באיזור לבסיקון 254 הטנק הגיע מולי מטדים ספורים, ירד מהצד וביררי ב-חט'ק עוזי הרוב ה-קמ"ג, שהיה על הטנק שלי, 2 אנשי צוות חשובים מהטנק המצרי.

תאור מפקד כוח שמוליך

בחאריך 16 אוק' 73, לקראת בוקר, יצרתי קשר עם ה-מח"ט וקבלתי הוראה לנעו מדרום למעוז ללקון וליצור מגנן, יחד עם יחידה 424,(Cl) כבפי דרום. מושך הלילה היה לכוח 1 חיל ו-2 פצועים ו-4 חיל"מים פגועים.

חאדור ה-מח"ט

לאחר התקממות גד' 184 בסගול 111, נעתה עם ה-חפ"ק דרומה לעבר טרטור 50 בכדי לראות מקרוב את המתרחש. שARIOT גד' 87 היו באיזור טרטור 50, פל' ג'/407 היה באיזור לכסייקון - נחליה והחטיבה קיבלה ח'פ את גד' 421/599 שהיא באיזור עכבייש - כספי ואת גד' 600/409 שהיא באיזור סగול 194. החלטתי לתקוף נגד בהתקפה במקביל מכל הכוונים כאשר פל' ג'/407 תוקפת מדרום את צומת לכסייקון - טרטור, ה-חפ"ק ה-חט' עם עוד מספר טנקים מ-גדס"ר 87 חוקפים ממערב למזרחה את הצומת ומסייעים לפל' ג'/407, גד' 421/599 פורץ את ציר טרטור מכובן טרטור 40 כלפי דר' - מערב, תוך ח皎 עם מג"ד 582, ו-גד' 600/409 תוקף את איזור סగול 185 מכובן צפון לדרום.

חאדור מ"פ ג'/407 (эрן גבריאל ורדי)

בשעה 0800 לערך התחלנו בהתקפה לפני צומת לכסייקון - טרטור. החדרגנתי עם 2 כוחות. כוח אחד בפיקוד ה-סמי' פ עם מה' 2 חיפה מכובן דר' - מערב ואני עם הכוח השני תקופתי מדרום לפני הצומת. הגענו לצומת לכסייקון - טרטור. נתקלנו בכ-8 טנקים אויב והשמידנו אותם. היו עוד חלופי אש באיזור והמשכנו ללחוץ עוד כ-1 ק"מ צפונה אר' נגמרה לנו התחמושת. פניתי ל-מח"ט והודיעתי לו על כך והוא הורה לי להזoor לאיזור לקקן ולהתרכז. משך הלילה נפגעו לנו 4 טנקים מתוכם אחד הושמד והיו לנו 6 חללים ו-4 פצועים.

תוך כדי הפגיעה נפגעו לנו 2 טנקים ושלישי עלה על מוקש.

חאדור ה-מח"ט

במקביל לתקיפה של פל' ג'/407 התקממתי בסוגול 113, הוריתי ל-ק. ה-אג"מ ללקט מספר טנקים ו-נגמ"שים מ-גדס"ר 87 היו בטטרור 50 ועם לחצנו ממערב, תוך שיפור עדות לעבר צומת לכסייקון - טרטור. הגענו לצומת והחלפנו את פל' ג'/407 שיצאה להתרגן באיזור לקקן.

בשעה 0658 נעשתה חבירה בין גד' 421/599 לבין גדס"ר 582. גד' 421/599 היה פרוס באיזור עכבייש 52 - טטרור 40-41 וקיבל חאדור מצב מפי מג"ד 582. הוריתי ל-גד' 421/599 להכנס לאיזור טטרור 40-41 ולנסות לאתך אויב באיזור סగול 184.

גד' 600/409 חקף את איזור סగול 185 מצפון ובשעה 0947 דוחה כי מאיזור סగול 104 נורחת עליו אש כבדה, יש לו כמות גזילה של נפגעים וכי הוא מدلג אחורה. בהתאם להוראת מח"ט 600 הוא קיבל את אשורי וחזר ל-חט' 600.

וור מג"ד 582 (רסמ"ג נתן שונרי)

בתאריך 16 אוקטובר 73, בשעה 0700, לערך פגשתי את מג"ד 421/599 (פא"ל עמי מורג) באיזוד צומת עכבייש – טרטור. הגדור היה פרוס וובשיכת בע"פ ע"ג הטנק עם מג"ד 599 הסברתי לו כי יש לי אנשיים בשטח ובקשהיו שנכנסו לחילזון. עם תחילת התנועה נפגע אחד הטנקים ע"י טיל והוא נחלץ ונסוג לאחר מכן לעמדות הראשונית. זיהינו טנקים והחל קרב ש.ב.ש. בין הטנקים ואוזי אני הבינוני שמה לא יהיה ישועה לחילזון הנמצאים בשטח. ה-זחל"ם השני שהיה עמי חילץ פצועים ל-תאג"ד בצד ימין עכבייש צנחוותי במקום עם זחל"ם אחד. ה-זחל"ם השלישי של נפגע ע"י טיל נ"ט ב-מזקו"ם כשהאנשים שכבו ליד ה-זחל"ם נפגעו, אחד מהם נהרג ו-3 אחרים נפצעו. פינתי את הפצועים ל-תאג"ד ושם מצאתי פצועים מה-זחל"םיהם שהגיאו.

תאזר מג"ד 421/599 (רסמ"ג עמי מורג)

בתאריך 16 אוקטובר 73, לפנות בוקר, קיבלתי הוראה לעبور ת"פ חט' 14. יצרתי קשר רדיו עם המ"ס וקבעתי פקודה לנוצע לאורך ציר עכבייש מאיזוד צומת עכבייש – בספי – פוטון לעבר עכבייש 52, להכנס אל ציר טרטור ולפרוץ את ציר טרטור, לכובען צומת טרטור – לכסייקון. נאמר לי שאני עלול לפגוש בדרך את מג"ד 582 שעבר דרך הציר הזה. נעתי עם הגדור, השארתי את פלוגה ג' בחיפה רחוק והגעתי עם פלוגה ז' עד אחרי עכבייש 52. תובנית היתה להכנס את פל' ו' עם ה-סMeg"ד (6 טנקים) באיזוד מצפון לחור ציר טרטור. באיזוד המפגש בין ציר עכבייש ותעלת המים, כ-1 ק"מ מ-דר' – מערב לעכבייש 52, פגשתי את מג"ד 582, העלייתי אותו ע"ג הטנק וקבעתי ממנו עדכון שיש לו כ-30 נפגעים בתעלה שנמצאת באיזוד צומת לכסייקון – טרטור וכנהרא שהוא התחזק לטרטור 43. מיד שהתחלנו בתנועה נפתחה עליינו אש טילים חזקה וטנק אחד מ-פל' ו' נפגע. נחלצתי עס פל' ז' לטור השקע שמדרונות טרטור 39 ידווחתי ל-מ"ט 14 שתחזו עלי טילי טיליט צפוף, עלייתו לתצפית ואתרתי שפתחו עלי בירי מהאייזוד שמדרונות לסගול 185. פחצנו באש על האיזוד למטרות מזדמנות באיזוד טרטור 52 ומערבה. קיבלתי מ-מ"ט 14 פקודה לפרוץ את הציר ובנסיון נוסף שבצענו, לאחר מספר מאות מטרים, חטפנו מטה צפוף של טילים, נחלצנו לאחר מכן ידווחתי שככל השטח שורץ בחילזון מצריים עם הרבה מאוד כליל נ"ט. נאמר לי, ע"י מ"ט 14, שאנסה לפרוץ את הציר בחיפוי של הנחתה ארטילרית בסדר גודל של אגד ארט' שתרד על אי-זור המבנים של החווה הסינית וסගול 186. ניסיתי לפרוץ פעמיים נוסף, אך כמות הטילים שנורחת לא השתנה. נחלצתי שוב ל"SKU" כאשר מונחת עליינו אש ארטילרית של האויב. מ"ט 14 הורה לי לנסתה לפרוץ את ציר טרטור בחיפוי של גד' 409/400. זיהיתי את הגדור מצפון מערב לי, באיזוד נ.ג. 24 הנמצא כ-1.5 ק"מ מ-דר' – מזרח לסගול 104 כשהוא פרוס ופוחח באש לעבר סගול 185. מ"ט 14 שאל אותו מה לדעתו. אוירן לעשות ואני אמרתי לו שלפי דעתך אני צריך להשאר בחיפוי ו-גד' 409/400 ינסה להכנס לאיזוד המתחם מצפון לדרום שזה עבר כוון התעלות, דהיינו, המימד הצר. מ"ט 14 ענה בשלילה והויה לי ש-גד' 409 שאור בחיפוי והגדור שלי יפרווץ, עקב היותו על הציר זהה יותר נוח לחגוזה. ניסיתי לפרווץ פעמיים נוסף ומתח הטילים לא השתנה ובזוסף לכך טנק אחד מ-גד' 409 הנמצא בחיפוי פותח על באש. שמעתי ש-מ"ט 14 מורה ל-גד' 409 לחזור לחט' 600 ובדרךו חזרה ירה עליינו בד' 409 במקלעים.

קבלתי פקודה נוספת לפגוע אט ציר טרטור ונאמר לי שהפעם החיפוי הארטילרי יהיה יותר סביר. הורתי להשאיר מה טנקים (3) בחיפה קרוב ול-סמב"ד עם פל' ו' (6 טנקים) להיות בתצפית רחוקה על המתחם. החלטתי לצעת עם טנקים בפיקוד קצינים וייצאנו עם 6 טנקים לפריצת הציר. עליינו על הציר והחלנו בפריצה. ירו עליינו במוח גדולה של טילי נ"ט ו-ר.פ.י.ג'. מיד נפגע לנו טנק אחד שנחלץ לאחר, עבר ה"שיקע", ממות ה-חי"ר המצרי הייתה עצומה והיררי עליינו נמוש. חור כדי הפריצה על הציר נפגע טנק נוסף והשכנו בפריצה. בקשתי הנחתה ארטילרית ע"ב הטנקים שלנו כדי לטהר את השטח הקרוב לטנקים. קיבלתי את הסיווע הארטילרי כمبוקש והשכנו לפגוע עד טרטור 43 מקום שם חעה מים חזקה את ציר טרטור. במקום היו מונחות שלדרות מרוסקות של טנק ו-זחל"מים שמנעו אפשרות המשיך לנו על הציר מערבה. ניסינו לעبور את החعلاה מדרום לציר טרטור אך לא הצליחו עקב היותה מכשול לטנק המגח. לאחר זאת, נתתי פקודה החלצות לעבר ציר עכבי שמאלה להכנס למקום מוסתר באיזור שדרות מערב לעכבי ש. נחלצנו לשם עם 4 טנקים, גם"ש שלא השתיך לבודד. יצא לחילץ את הפצועים מטנק שנפגע וחור כדי חנעתו הוא נפגע ע"י טיל נ"ט והקצין שפיקד עליו נפצע קשה ויתכן שנ נהרג. לאחר זאת נחלצנו לאורך חעלת המים העוברת ליד סגול 188 – סגול 187 והשכנו לכSOAP. בפועל זה נפגעו 4 איש שנפצעו, מתוכם 2 קשה ו-3 טנקים נפגעו כאשר 2 מתוכם הושמדו.

תאור מג"ד 600/409 (רס"ג עוזי בן- יצחק)

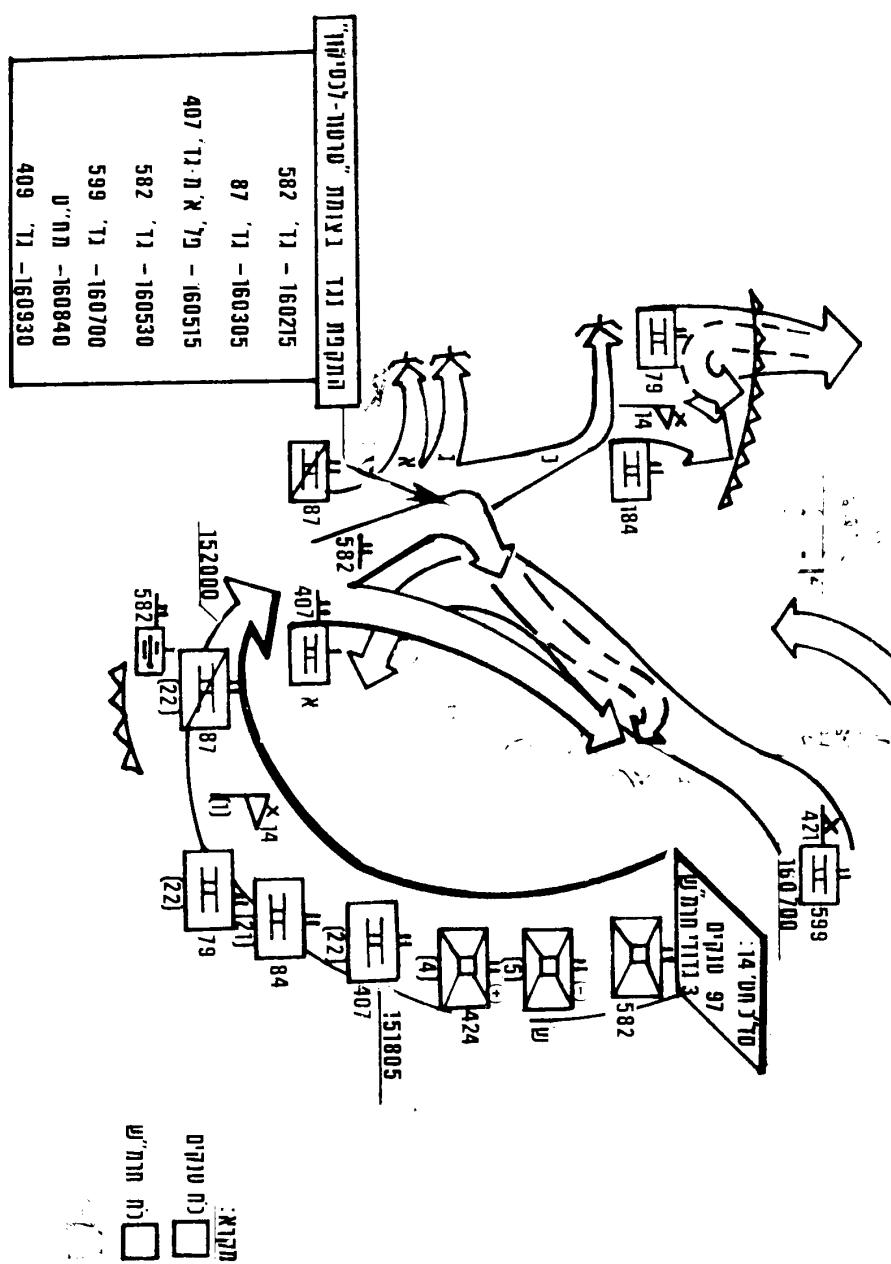
בתאריך 16 אוק' 73, בשעה הבוקר, (0700 – 0800 לערך), הגדור היה ערוך באיזור סגול 194 ומנה 22 טנקים. קיבלתי הוראה לעبور ת"פ חט' 14, יצרכי קשר עם מ"ט 14 והוראות ה-מח"ט היתה לתקוף לעבר סגול 185. בקשתי מה-מח"ט אישור להכנס לאיזור סגול 104 ומשם לתקוף דרומה. התקדמנו מערבה, חור ירי טילי נ"ט סاجر שנדרו עליינו מכובן צפון מאיזור תלוזיה. באיזור שמאפון לסגול 104 היו מספר חותמי נ"ט שהשמדנו. מבנה השטח באיזור חייב שנחפוש את איזור סגול 104 לפני המשך התנועה. כשהגענו לאיזור סגול 104 זיהינו טנק אויב באיזור הבית הבודד והסכרים שמאפון לחווה הסינית. נחלנו אותם אש בטוחים ארווכים מאד, 3600 – 3800 מ'. כשחפנסנו עמדות בחוליות של סגול 104 נפתחה עליינו אש טילי נ"ט וטנקים/נ"ט מצפון ומיד נפגעו לנו 2 טנקים. חור כדי פועלות החילוץ נפגע לנו עוד טנק. הגדור היה מפוזר. פל' ו' אבטחה לכובן צפון – מערב וירתה לעבר נ"טים. פל' ח' אבטחה כלפי תלוזיה ויתרת הגדור לחזה דרומה. בשלב זה נורו עליינו טילי נ"ט ע"י 3-4 שריוניות ביר.ד.אמ. וטנקים. הגדור היה מוקף באויב, פרט למסדרון צר שהיה כלפי מזרחה. בקשתי אישור לנעו מזרחה ולתקוף את ציר טרטור ממזרח. קיבלתי אישור ותילצתי את הגדור מזרחה ובלב זה קיבלתי הוראה לחזור ת"פ חט' 600. בפועל זה היה לגדור 5 חללים ו-2 פצועים ונפגעו 3 טנקים ש-2 מתוכם הושמדו.

שועל
-120-

מבחן "אבירי לב"

ליל 15-16 אוקט.

ב' צ' ע

תאואר ה-מח"ט

החתיבה, פרט ל-גד' 184, הינה במצב של התארגנות תוך אבטחת האיזור כדלקמן :-

- א. גד' 79 - איזור לקון, כאשר פל" מאבטחה לפני דרום בלכסיקון 263.
- ב. גדים"ר 87 - בהתארגנות באיזור טרטור 50.
- ג. גד' 407 - בהתארגנות באיזור לקון.
- ד. גדים"ר ו-גנ"ט 582 - בהתארגנות באיזור עכבייש 55 ו-פל" מול"ר באבטחה לפני דרום בלכסיקון 263.
- ה. יח' 424 וכוח שמולייק - במגן בלכסיקון 263 (מצפון ובאזור לפולגה מ-גד' 79) באבטחה לפני דרום.

גד' 407 ו-גדים"ר 87 ספגו כמות גדולה של נפגעים, כולל פיקוד בכיר, ביניהם ה-מג"דים ולא ניתן היה להפעילם במוגבלותם גודדיות. החלתית לזרוף ל-גד' 79 ו-גד' 184 ולתגברם בזאת. גדים"ר ו-גנ"ט 582 ספג כמות גדולה של נפגעים והיה זקוק להתארגנות רצינית ביותר.

גד' 184 עבר לחימה קשה ביום ראשון ליל ה-15-16 אוק' 73 וכלל 5 טנקים כשירים שצוויתיהם סחוטים ועיפויים.

משך שעה ל-פנה"צ של ה-16 ב-אוק' 73 אבטח גד' 184 את האגף הצפוני ועמד תחת התקפות חזרות ונשנות של כוחות אויב. בשעה 1007 קבלתי ידיעת מודיעינית כי חט' שריון מצירית מדיביזיה 21 מבצעת התקפה נגד בצד לכסיקון, מצפון לדרום, לעבר "החווה הסינית". לאור מצב החטיבה הוכפף ל-גד' 184 (סא"ל אמיר יפה) שהחליף את גד' 184, ביום 1205, באיזור סගול 111 - סרווק.

גד' 184 יצא להתארגנות באיזור טרטור 50, חור כוננות לתגבור איזור ציר שיק, אך עקב סתימת ציר עכבייש המסתפקת לא הגעה. פניתי למפק' האוגדה ובקשה אישור לדלב את גד' 184 להתארגנות בכימי 56, אך עקב הנטיות הדבר לא אורש.

תאואר מג'ד 184 (סא"ל אברהם אלמוג)

משך שעה ל-פנה"צ של יום ה-16 ב-אוק' 73 הינו ערוכים באיזור סගול 111 ואבטחו כבפי צפון. בשעות הבוקר המוקדמות ירינו על מטרות מזדמנות באיזור, כאשר הרושם שהיה לי שהמצרים לא יודעים על מיקומנו. בשעות הבוקר המאוחרות נראו חייל חיל'ר שהיו בטוחחים רחוקים של כ-1.5 ק"מ. אש המקלעים לא הייתה עילית לביהם אם כי הבריחה אותם. כמו"כ היו במקום חנויות רבות של טנקים בכינויים שונים בקרב ש.ב.ש. עם השמדנו כ-20-30 טנקים אויב.

הטנקים המצריים חפסו עדות וירו עליינו אחרי שלדות שרופות. זה הינו הביקום אך כשצפינו עם משקפת או פריטלסקופ ראיינו שלדות שרופות ואי אפשר היה לאחר מטרה. ירינו לעברם אך לא השגנו חואחות ממשמעותו. במצב זה עמדנו עד שעת הצהרים ואז החליף אורחנו גד' 460/198 (בפקודו של סא"ל אמיר יפה) ואנחנו נענו לדромה לאיזור טרטור 50 לשם התארגנות.

תאואר מג"ד 460/198 (ס"ל אמר יפה)

בתחבירו 16 אוק' 73 בשעות הצהרים, קיבלתי הוראה לעبور ת"פ חט' 14. סד"כ הגדור היה 10 טנקים שוט ו-3 נגמ"שים מבוסס על קמ"ט שוט ב-ביה"ס לשריון. יצורי קשר עם מח"ט 14 והוא הורה לי לנעו ולהחליף את גד' 184 באיזור ציר שיק ולאבטחה לפני צפון ומצר. הגדור היה לקראת חציית תעלת סואץ במצד ולכאן נענו צפונה דרך טרטור 50, סגול 113, סגול 112, תוך יצירת קשר רדיו עם מג"ד 184 ותחום ההחלפה. תוך כדי ההחלפה נפגע אחד הטנקים מהפלוגה המרכזית ע"י 3 פגזים שנורו ע"י אחד הטנקים של גד' 184. יצורי קשר עם מג"ד 184, בקשתי שייפסיק את האש ושלחתי אליו מ"פ של" שיבצע חבירה פיזית. בטנק זה נפגעו 3 אנשי הצריח. הגדור התפרס לאורן ציר שיק מראש עד לכיסיקון, כאשר פלווה אחת הייתה פרוסה באיזור סגול 111, פלווה שנייה במרכז ופלואה שלישית באיזור סרוק. משך שעיה אחה"צ לא הייתה התנגדות רצינית של האויב, אח"כ היה ירי כלפי כיוותה ח"ר מצפון לנו. בשעה 1500-1530 הוחקפנו ע"י מטוסי מיג, במסגרת התקפה כוללת על הגשרים נפגע לי טנק סמ"פ ב' והיו בו 2 פצועים. בשעות הלילה נשארנו בהתאם הערכות, להוראות ה-מח"ט, אשר הפליגות צופפו את הטנקים בתוך עצם. הלילה היה שקט, אך מתחה תנועה רבה של ח"ר מזרחה למערב, אך קיבלתי הוראה לא לחסום את דרך נסיגתם, עקב הפעולות של גד' 35/890 ב"חווה הסינית".

תאואר מ"פ ג' 407 (ס"ז גבריאל ודרדי)

הגעתינו עם 4 טנקים לאיזור לקון ושם פגשתי טנק נוסף שליו (1 ב'), התספוקת לא הגיעה וחמשנו את הטנקים עם חומרה שהוזננו מטנקים פגועים. בהתאם להוראות ה-סמה"ט נגענו לצומת לכיסיקון - טרטור, התפרנסנו באיזור סגול 138 - סגול 199, באבטחה לפני צפון לשם חיפוש אחר פגועים באיזור צומח לכיסיקון - טרטור. ירינו מעט על ח"ר מזרחי באיזור "חווה הסינית" אך לא היה שם אויב ממשותי, לאחר גמר פעולת החיפוש, קיבלתי הוראה והתמקמנו באיזור סגול 111 ואבטחה לפני צפון ומצר במקביל ל-גד' 184. במקומות זה ירינו עד הערב ואז קיבלתי מה-מח"ט הוראה לנעו לעבר מצמד ולאבטחה עם הפלוגה את האיזור, משך שעות הלילה. לחרת בכוון עברתי ח"פ גד' 184.

תאזר ה-סמה"ט

בתאריך 17 אוק' 73, בבוקר, היה מצב החטיבה כדלקמן :-

- א. גד' 198 - באיזור ציר שיק, בין סגול 111 לטרוק, באבטחה לפני צפון.
- ב. גד' 184 - באיזור טרטוד 50 בהמתנה לתספוקה שאיננה מגיעה ופוגעת בהתארגנות.
- ג. גד' 79 - באיזור לכסייקון 263, באבטחה לפני דרום.
- ד. יח' 424 וכוח שמולייק - במגן בלכסייקון 263, באבטחה לפני דרום.

התספוקה שהייתה מיעודה ל-גד' 184 לא הגיע עקב חסימת ציר עכבי. פנichi פעם נוספת למפקד האוגדה והפעם קבלתי אישור להניע את גד' 184 לכימי 56, לשם התארגנות.

המשימה שהוטלה על החטיבה הייתה להמשיך לאבטחה את בסיס ראש הגשר ולאפשר את צליחת כוחותינו ל-גדמ"ע. בשעה 0836 דיווחתי למפקד האוגדה כי אנו נמצאים באיזור גרפית וטנקים אויב נראים באיזור סגול 176. מפקד האוגדה הורה לי "לוודא שהם לא יעברו בשום פנים ואופן". במקביל לכך דיווחתי למפקד האוגדה, בשעה 0836, כי "גזרת שיק - אמיר מאובטח כראוי, נחלנו אש, והשמדנו 4-5 טנקים". החלו להגיע ידיעות על תקיפות אפשריות של האויב מצפון ומדרום וסימנים מיידיים לכך הוכחנו בשטח, בשעה 1030-1020 נתתי את הפקודות הבאות :-

- א. גד' 198 - יבטח לאורך ציר שיק. בין לכסייקון וראש, לפני צפון ודרום.
- ב. גד' 79 - יבטח את איזור צומת לכסייקון - טרטוד וצומת לכסייקון - נחליה.
- ג. כוח בפיקוד ה-סמה"ט עם פל' טנקים מ-גד' 79, יחידה 424 וכוח שמולייק - יבטח באיזור לכסייקון 263 לפני דרום.

הוריתי ל-סמה"ט שיפנה ל-ק. אג"מ אוג' 162 ויתאם עמו שאוגדה 162 תחפוש את גרפית וחזורו אותנו מהפיזול הרב.

משך שעوت לפונה "צ" תקף האויב מצפון. גד' 198 ניהל עמו קרבות רצופים והשמיד כמות גדולה של טנקים. גד' 79 אבטח באיזור הצמתים כמורכב, גד' 184 התארגן בכימי 56 וכוח ה-סמה"ט אבטח לפני דרום. הנעלם היה - היכן יתקוף האויב ?

חאדור הקמ"ג (ס"ג א"ד ירדן)

לאחר איתורו מאמץ כוחותינו, נראה שתקכלת החלטה ברמת ה-טכ"ל המצרי לעקור את ראש הגשר ממקומו. לצורך זה הוטל על שייטת חטיבת שריון (חט"ב 24 מדיביזיה מモונת 23 שהיתה ממוקמת מזרחית לתעלת איזיר איסמעיליה ועל חטיבת טנקים עצמאית 25 (טנקים מסוג טי-62) שהיתה ממוקמת באיזיר האגם המר הקטן - ג'ניפה, לבצע התקפה בגדר עבר רأس הגשר, בתאריך 17 אוקטובר 73.

חט"ב 24 נעה בפרקודה לתקוף מצפון לדרים משני צידיו ציר לכיסויו בסבוז ארטילרי כבד ובבלמה בקו שייצבי כוחותינו.

חט"ב 25 נעה מדרום לצפון לאיראן האגם המר הגדול, כאשר למשה משועה הבוקר התקבלו ידייעות המודיעות על אפשרות התקפה בצייר זה. בשעות אחר הצהרים הגיעו החטיבה לכל מגע עם כוחותינו.

חאדור מג"ד 198 (ס"ג א"ל אמיר יפה)

בתארין 17 אוקטובר 73, עם שחר, נערכה עליינו התקפה לא רצינית של ח"ר שבמסגרתה נפצע לנו גם"ש בסගול 111 והיה לנו שם פזיע. במקת אש של כל הגדי שברנו את ההתקפה. בبوكרי קבלתי הודעה מ-קמ"ג חט"ב 14 שעומדים לתקוף אותנו 60 טנקים מצפון. היו علينا התקפה טנקים בגלים לאורך ציר לכיסויו. נחנו להם להתקרב לטווח של 1000 – 1500 מטר ובטוחה זה השמדנו כ-50 טנקים ובנוסף לכך גם"שיהם, תותחים ורכב אחר. ולנו לא השמד כל טנק. יותר מאוחר, קבלתי הודעה שכוח בסדר גודל של 30 טנקים יתקוף אותנו מדרום מזרח מאיזור "החזונה הסיני". שלחת פלוגה שעבירה את ציר לכיסויו מזרחה ותחפה עדות באיזור סגול 139, בשלב זה קיבלתי מ-מח"ט 14 הודעה שהוא שולח אליו כוח של מספר פטונים שתפקידו באיזור סגול 199. כמו"כ קבלתי הוראה להחזיר את הכוח בסගול 139 מערבה לציר לכיסויו ביזון ציר לכיסויו מהזיה קו הפעזה והיה חשש שהכוונה לפגע ע"י ח"א שלנו. לא ראיינו טנקים מתקרבים מזרחה וגם לא תקפו אותנו טנקים מזרחה ונרגעה לנו כי הם פנו מ"החזונה הסינית" צפונה והצטרכו לטנקים התזקפים מצפון. בשעות הצהרים בשעה 1230 לערך, הוחלפה ע"י יד 184 ויאנו דרומה לעבר לקון. באיזור לקון החלנו להתרוגן מהדרגים של חט"ב 14 ושל הגדי. תוך כדי התארגנות הידר עליינו הפגזה ארטילרית מטראידת והשכנו בהתקגרנות. כמו"כ ה-מח"ט הועיק אותו הורה לי לנעו עם כמו שיוצר טנקים בכדי לחסום 5 טנקים, מ-חט"ב שריון 25 של האויב, שהצליחו לפזר. עתה עם 5 טנקים כ-2 ט"ם דרומה, אדר ה-מח"ט ערך אותו כי הבעיטה נפתחה והורה לי להציג לאחורגןנות. פשיטה העדכנית וקראתו ל-קב"פ פקודות חט"ב עם מ"מ"ט 14. ב-קב"פ הפקודות הורה לי ה-מח"ט לנצע חטימה על ציר לכיסויו כלפי דרום באיזור לכיסויו 265 עם גדר 424 ו-גדר צנחים. החארכנו במקומות, תוך חאות עם חורת הבוחות, יבדשן, בשעה 2100-2200 נמנז נגימה ה-חפ"ק האוגדתי וה-חפ"ק החטיבה. בתארין 18 אוקטובר 73, שעה 0430 הוחלפה ע"י גדר אחר ועברת ע"פ חט"ב 460. בפעילות הבודד ע"פ חט"ב 14 היה לגדר 4 פצועים.

תאור סמג"ד 421/599 (רס"ג יהודה בויטל)

בתאריך 17 אוקטובר 1983, בשעה 0830, קיבלתי הוראה להצאות עם חטף 14. הכוח שלוי היה במצמד וכלל פל"ט טנקים עם 8 טנקים בפיקוד סרן אמןון עמייקם. פל"ט הטנקים צוותה מיד עם גדי 198 ואני אישית נפגשתי עם ה-מח"ט בין נחלה ללקקן. מח"ט 14 עדכן אותו כי האויב מנסה לסגור לעבר הגשר וכי אנו נחווה בלימה לאורר ציר לכיסיון כפרי מזרח בין שיק לטרטור. נפרנסנו עם הכוח מסגול 138 עד אייזור שיק. הכוח הדרומי לא נתקל בהתקפות חזקה. נורו עלייז טילס נ"ט אך לא חיו פגימות ונפגעים. הכוח הצפוני באיזור שיק עמד בפני התקפות של טנקים רבים. בשעה 1400-1500 סימנו את המשימה וחזרנו ת"פ הגדור. לכוח לא היו נפגעים, טנק אחד עלה על מוקש באיזור מצמד וחולץ יותר מאוחר.

תאור ה-מח"ט

לאור הקרבנות הרצופים שבצע גדי 198 ולאור חקיפות נוספות הצפויות מהצפון לפני בטיס ראש הגשר, החלתי להחליפו ב-גד"ר 184 שטיים את החרגונתו. בשעה 1105 חזר גדי 184 לאיזור לפקון והוא כלל כ-18 טנקים. בשעה 1127 הוריתי ל-גד"ר 184 להחליף את גדי 198 באיזור שיק ובשעה 1305 בזעעה החלפה. את גדי 198 השארתי, בשלב זה, כעוזה באיזור סגול 113 וייתר מאוחר אפשרתי לו להחרגן באיזור לפקון.

בнтתיים התגברו הידיעות על הגעת אויב מדרום. בשעה 1330 לערך, נוצר מגע אש עם חטף שריוון מצריית 25 שנעה מדרום. פל"ט א"מ/79 (רס"ג אהוד גروس) עמדה בעמדות באיזור לכיסיון 265 ובמה ויהיו לנו ידיעות שכוחות מאוגדה 162 נמצאים מזורח לאויב. בצענו מספר נסיבות חאים, באמצעות מפק" אוג" 143 ולבסוף חמתי זאת אישית עם ק. אג"מ אוג" 162 (סא"ל אבירים גלעד) ו-מח"ט 162/217 (אל"ם נתן ניר). בתאום זה הזדמננו הדדית ותאמנו גבול גדרות בינוינו. טווחי הירי היו גדולים כ-3 ק"מ והגינו אליו דיווחים על חבור האויב. הוריתי ל-סמה"ט להחליף את פל"ט א"מ/79 ב-פל"ט ח"מ/79 כדי לאפשר את חמושה מחדש של פל"ט א"מ/79. האויב נע צפוף ומכוונים כלפי צפון והשמדנו לו כ-20 טנקים ט-62 כאשר יתרת החטיבה השמידו כוחות אוגדה 162. קרבות אלה נמשך עד שעות הערב. בשעה 1736 התקשר אליו ה-סמה"ט. דוחה לי כי שקט באיזור והציג לבצע חניון לילה באיזור לכיסיון 263.

תאור מ"פ א"מ/79 (רס"ג אהוד גROS)

בתאריך 17 אוקטובר 1983, עם שחזור, עמדה הפלוגה, שמנתה 4 טנקים, בכלסיון 263 באבטחה לפני דרום. היו ידיעות על אפשרות להגעת חטף, שריוון מכיוון דרום. בשלב מסוימים הוחלפת ע"י פל"ט א"מ/79 והירו לנו לנوع עבר כספי 56 לשם התארגנות, אך בהגיענו לאיזור גרפית הזורנגי חזרה למשימת האבטחה. לפתח גילינו חנואה רבתה של כלי אויב בטוחה כ-3 ק"מ מדרום לנו. זיהינו בבירור כ-12 טנקים ופתחנו עליהם אש. בזח האויב שנראה על ידינו נפגע והושמד. יותר מאוחר זיהינו את הכוחות של אוגדה 162 שהיוו את כוחם, יורדים מהגביעות ופתחו באש על הטנקים העורפים של האויב. בקרוב זה השמידה הפלוגה כ-12 טנקים אויב. האויב לא גילה ההתקפות רצינית ופגיזו לעברינו היו בודדים.

תאור סמ"פ ח/79 (סגן יair ליטוינץ)

בתאריך 16 אוקטובר 1973, בשעה 1700, הטרפתי עם 5 טנקים לגדוד 79.

בתאריך 17 אוקטובר 1973, נתקבלו ידיעות על כוח מצרי גדול בגודל של כ-100 טנקים הנע על ציר לכסייקון מכיוון דרום לצפון. בשעה 0700 לערך, קבלתי פקודה מה-מג"ד (רס"ן נתן בן-ארי) לנעו לעבר איזור גרפיט לחשפה ואיזור בית האזיב ולאבטחה כלפי דרום. בשעות הצהרים הוחלמתי ע"י פל"א/79 (בפיקודו של רס"ן אהוד גרוס) ונענו עם הפלוגה להתרוגנות באיזור לקקן. המשגנו מטנקים אחרים של הגוזן ותילקנו את הטנקים במחירות. במקביל יצאה פל"א/79 מגע עם טנק האויב. קיבלנו הוראה להחליף את פל"א/79 שהיתה זקופה להתרוגנות. מ"פ א' הודיע לנו בקשר כי הוא במגע אש, השמיד 4 טנקים ונוראים טנקים נוספים. בכוח שלו היו 5 טנקים. החלפתו את פל"א/79 ונערכנו כאשר על ציר בביש לכסייקון העמדתו 2 טנקים שהוזמכו לסתוללה נוראה שהיתה במקביל לביצוע והם היו חסימה פיזית על הביש שטנקו האויב ינסה לפרוץ על ציר הביש. 3 טנקים נוספים נפרסו במרחקים גדולים זה מזה לכ-200 מטר. התחלנו לנתק אש במרחקים גדולים של כ-3500 מ' וצאת עקב יחסית הכוחות כפי שהיו בשטח. לא נראה פגיעה, והיה צורך להמתין שיתקרבו למרחק קצר יותר. כשתנקו האויב הגיעו לטווח 2500 מ' בערך פרהנו באש מחודש. חילק מטנקים בצעו אՓום קרבו תיר כדין ירי ומיד החלו להפגע טנק אויב. הבחנו בכיר שרטנקיים הם מסוג טי-62. 2 הטנקים שהיו על הביש הצלicho לפגוע בכ-8 טנקים שניים שניסו לפרוץ צפונה על ציר הביש. בשלב זה הטרף אלינו טנק ה-מ"ט שחפס עדות בקו הבלתי בגדרת הפלוגה והשתתק בניהול האש. הפלוגה הייתה כהה חטיבתי. הייתה על רשות הקשר החטיבתי כר שהיתה לי חסינה על הנעה בכל הגזרה. תוך מהלך הקרב הטרפתי מכוון דר' - מזרח טנקים של חט' 217/162 יתקלו בהרבה מהלחץ כלפי צפון. הקרב נמשך עד שעת החשיכה ועם רדת החשיכה התכוננו לחינוי לילה על ציר הביש.

תאור מפקד יחידה 424 (ס"ל משה ספקטור)

בתאריך 17 אוקטובר 1973. נשאנו במקומות באיזור לכסייקון 263 במשימת אבטחה כלפי דרום. משך שעوت היום עסכנו הרבה בפיקוח נפגעים מאיזור הגשרים ולשם כך ארגנו צויתים מירוחדים לנושא. הגיעו ידיעות שכוח מצרי נציג של טנקים ו-ח"ר נע צפונה לאורך ציר לכסייקון מכיוון האגם המר הקטן. קבלתי הוראה לעזוז את הגוזן למגננה, בנוסף ל-פל"ט טנקים ששתחה במקום. אח"צ התנהל קרב ש.ב.ש. בין כוחות החטיבה ו-חט' שריוון 25 של האויב שהיה מחזה בפניהם.

תאור ק. ה-אג"מ (סגן אהוד סיקיל)

בתאריך 17/1300 התקבלו ידיעות ב-חפ"ק החטיבתי על מאמץ של הצבא המצרי לבעז התקפת נגד על ראש הגשר מכיוון רמות לצפון, מכיוון מעוז ביצאר לאורך האגם המר הגדול - צפונה. באגף הדромטי של החטיבה באיזור לכסייקון 263 התחנה באיזה עת פלוגה א' של גודוד 79 בפיקודו של רס"ן אהוד גרוס - במשימת אבטחת האגם. בשעה 1330 (לערך) נוצר מנע בין הפלוגה לבין הכוח המצרי שהגיע מדרוט.

ה-חפ"ק החטיבה היה באומה עת באיזור מעוז לפקון. עם יצירת המגע יצא ה-מח"ט, אישית, ע"ג הטנק שלו והצטרף אל הכוח הבולם כאשר ה-חפ"ק נשאר באיזור לפקון. ה-מח"ט אמרור היה להפגש עם מפקד האוגדה בשעה 1600 במעוז לפקון - לאור זאת יצאתי בשעה 1545 להחליפו. בשעה 1605 - בצעתי החלפת משמרות עם ה-מח"ט. כאשר האחרון מעביר לי מידע על מצב האויב. בשעה זו - האויב המצרי היה בטיזוח של בין 2100-3000 מ' מכוחותינו כאשר הוא פרוס לכל רוחב הגזרה ובכוח ניכר נע על ציר הכביש לכסייקון - לכונינו. בשלב זה הבחנו בכוחות אוגדה 162 אשר עמדו דרום מזרחית לבו באיזור גרפיה. הכוח ביצע ניהול אש מעמדות נחותות - עקב תנאי השטח - כאשר לאויב סייעו סוללות העפר של התעלות לתפוס עמדות נחותות. למרות זאת הושמדו לאויב כ-20 טנקים בקו הראשון והתקפה נבלמה. במהלך הקרב - בשעה 1645 לערך, הוחלפה פלוגה א' מגודד 79 ע"י פלוגה ח' מגודד 79 בפיקודו של טגן יאיר ליטויץ הואיל והראשון חייב היה לבצע מילוי בתניהם. מאוחר יותר הסתבר כי לאויב נפגעו טנקים נוספים רבים בעומק המערך, וזאת ע"י כוחות אוגדה 162 אשר עמדו בגפנו המזרחי והדרומי מזרחי.

תאור ה-מח"ט

משך הלילה של ה-17-18 אוק' 73, חנתה החטיבה באיזור לפקון - לכסייקון 263, לפחות גדר 184 שנשאר באיזור שיק ואבטחה כלפי צפון. בשעות אחת"צ קיבלה החטיבה ת"פ את יחידת סיור וPsiיטה 88 - דב לבן.משך שעوت הלילה ייחידה 88 אבטחה את איזור הגדתים לכסייקון - נחלה ולכסייקון - טרטור.

תאור מג"ד 184 (סא"ל אברהם אלמוג)

בשעות הלילה הגדוד היה פרוס באיזור ציר שיק בין ציר לכסייקון וציר ראש. היו הרבה ידיעות מ-קמ"ג החטיבה על התקפות נגד של האויב. נוצר מתח נוראי עקב הטוויה הקצר בזיגזיג ובין האויב. כמו"כ הייתה עלייני התקפת מטל"ר (קטיות) שפגעה בקרבת העמדות.

תאור מפקד יחידה 88 (רס"ג יוסף יודבייך)

בחאריר 17 אוק' 73, בשעות אחת"צ, היחידה עברה ח"פ חט' 14. סד"כ היחידה היה 9 נגמ"שים בי.טי.ר 50 ו-5 טנקים פ"טי. 76.משך שעות אחת"צ המחנו באיזור לכסייקון 263, כאשר, במקביל, נערך קרבות.ב.ש. בין הטנקים של חט' 14 וכוחות אויב שבאו מדרום. בשעות הערב הגיעו פקודה להכנס לחניוני לילה באיזור הגדתים לכסייקון - נחלה ולכסייקון - טרטור. לחסום ולבדוק את האזירים טרטור ונחלה. נענו לעבר המשימה ומשך כל שעות הלילה פטרלנו ווידיאנו שאין כוחות אויב באיזור.

חאור ה-מח"ט

בתחריך 18 אוק' 73, לאחר השמדת חט' שריון מס' 25 ע"י כוחות אויג' 162 ו-חט' 14 שבוצע יומם קודם לכך, הסתמן כי האיזור הדרום מואבטה והחלטתי לייצר את המאמץ העיקרי כלפי צפון. חט' 600 נתקלה בקשישים בראש "החזזה הסינית" והצעתי למפקד האוגדה שחטיבתה 14 תתקוף ממערב למזרח - כוון שהינו עירפי עברו האויב. הדעתית התקבלה וחכנו את התקיפה.

התכנית החטיבית היתה כדלקמן :-

- א. גד' 184 - באיזור שיק בין סגול 111 וראש, מאבטחה כלפי צפון.
- ב. גד' 79 - באיזור סגול 111 מאבטחה כלפי צפון; פל' אחת נשארת בחסימה כלפי דרום באזורי לכיסיון 264.
- ג. יחידה 424 - כובשת את בתיה המשאבות.
- ד. יחידה 88 - מהפה על כבוש שתי המשאבות וכובשת את אמיר, בדרך כלל לאחר יחידה 424.

חאור ה-מס"ח (סא"ל שמעון בן-דוד)

ה-ס"כ הארטילרי לצורכי כבוש אמיר היה כדלקמן :-

- א. גד"כ 203 מ"מ.
- ב. גד"ב 155 מ"מ.
- ג. גמ"כ 160 מ"מ.
- ד. מטיל"ר 240 מ"מ.

הסיוע התבצע בצורה הבאה : גמ"כ ה-160 מ"מ פועל בסיווע קרוב לכיבוש אמיר, גד"כ ה-203 מ"מ בסיווע, קרוב, לכיבוש בית המשאבות ו-גד"ב ה-155 מ"מ ומה-מטיל"ר ירו על מטרות מצפון לציר שיק לנטרול האויב בעת התקפה. הסיוע תוכנן בזורה זו עקב הדיווק הרב של מרגמות ה-160 מ"מ וחותמי ה-203 מ"מ, ואילו גד' ה-מטיל"ר יירה בגל הפיזור שלו, על מטרות מצפון לציר שיק.

חאור מפקד יחידה 424 (סא"ל משה ספקטור)

בתחריך 18 אוק' 73, קבלנו משימה לכיבוש את בתיה המשאבות ב"חזזה הסינית", במסגרת התקפה שחטיבית. צפינו על דשתה זיאנו לכיבוש. בטענה לאיזור חטפנו אש ארטילרית רצינית מאוד. היתה התנגדות מהבית השני (המזרחי) וכחוצה מכך היו לכוח 2 הרוגים ופצוע. שנכננו לתוכך הפתיחה האויב התחיל לברוח לעבר הסכר. בעת שיחידה 88 תקפה את אמיר סייענו להם באש ולאחר מכן, בשעות הערב, נכננו לחניון לילה באיזור לקון.

الآن نصل إلى آخر المقالة، حيث يذكر المؤلف أن هناك
بعض الأخطاء التي ارتكبها في كتابه، وأنه يعتذر عن ذلك.
ويذكر المؤلف أن هناك بعض الأخطاء التي ارتكبها في كتابه،
وأنه يعتذر عن ذلك.

תאור מפקד יחידה 88 (רט"ג יוסף יודביץ)

בתאריך 18 אוק' 73, נפרנסנו באיזור לכוכון צפון - מזרח מתחש תקיפה של האויב. בשעה 0800 זיהינו טנקים אויב שנעימים דרומה מסגול 105, דוחתי על כך ל-מח"ט והוא הקaza לנו ארטילריה על איזור סגול 105 ואנו טווחנו אותה. בשעה 1135 הורה לי ה-מח"ט לחפש עמדות בסגול 139 ולאבטח כלפי אמיר. נהלונו אש מאיזור זה כלפי חילילי חי"ר. בשעה 1620 קיבלתי הוראה מה-מח"ט למכנן את כיבוש אמיר. יחידה 424 כבשה את בתיה המשאבות בחווה הסינית ואנו קבלנו פקודה, בשעה 1650, להכנס ולטהר את המבנים בחווה הסינית. בשעה 1710 נכנסנו לכיבוש אמיר. לאחר סיוע ארטילריה ולאחר שה-מס"ח דוחה "אחוון נורה". במקומם היה מעט אויב ולא נתקלנו בהנגדות משמעותית. כבוש אמיר הסתיים בשעה 1729 ללא כל נפגעים. לאחר מכן קיבלתי פקודה מה-מח"ט להתרגן עם מחזית הכוח ו-פל"ט טנקים לחניוןليل באיזור סגול 169 ואת המחזית השנייה לשגר עם ה-סמג"ד (רט"ג אטול אמצעיה) למשימה חטיבתית. כל הלילה זיהינו כוחות אויב באיזור. דרשנו סיוע ארטילריה, אך עקב מחסור בחימוש ניתן היה לבצע אך ורק ידי הטרדה. בתאריך 19 אוק' 73, הוחלפנו ע"י גד" 410 וגענו להחריגנות באיזור לקון.

תאור ה-מח"ט

בשעה 1355, החלה תקיפה משותפת של גד" 184 ו-גד" 79 בסיווע אויריה וארטילריה. גבול הגזרות בין הגזרות היה סגול 169 כshedodd 184 ממערב ו-גד" 79 ממזרח. השטח היה מלא במאוץ טנקים, נגמ"שים וכלי רכב אחרים תקינניים, פגועים ושרופים וקשה מאוד היה לבחין האויב. יצרנו קו באיזור סגול 107 – סגול 134, עקב החגודות האויב וכתוכאה מהאזור בהחריגנות. לאחר המלחמה ספרנו במקום 118 טנקים שרופים ! ועוד 15 טנקים תקינניים נטושים. כל אלה תוגזות הלחימה של 3 הימים האחרונים.

תאור מג"ד 184 (ס"ל אברהם אלמוג)

בשעות הבוקר של ה-18 אוק' 73 ייצנו קו על ציר שיק. בתחילת לא הייתה המגדות רצינית של האויב, אם כי היתה הפגזה ארטילרית צפופה. הסתערנו צפונה בצורה טובעה עד שהגענו לאיזור של סגול 107. משך ההסתערות נפצע מ"פ ג' (סרגן גבריאל ורדי) שחזר לאחר מכן חזרה. משך החגודה צפונה נתקלנו בטנקים מוחפרים ותקינים שצוויחם, כנראה, נטשו אותם. וזאת מתחש שם עלולים לפחוח עליינו באש. בשלב זה נפגע לנו טנק מ"פ ח' (סרגן שעון אליהו) מפוזה 100 מ' ע"י 3 טנקים מוחפרים שהיו באגף ואותם לא ראיינו ו-ה-מ"פ נהרג. שלוחתי טנק נושא לחץ אותם וגם הוא נפגע. שלוחתי את מ"פ ז' (סרגן גיורא טיקוצ'נסקי) לחץ אותם רגליית, אך החלה הפגזה ולא האלחנו להגיב אליהם. הטנקים באגף השמאלי נעו לאחור. גד" 79 הטרף להתקפה מזרחה ובלחץ משותף התקדמנו, כעבור 20 דקות, והגענו לטנקים הפוגעים אר' במקום כולם היו הרוגים. מספר אנשי צוות שנפצעו נחלכו בכוחות עצם והגיעו לכוחותינו ושם פונו. ב"סיווע אויריה" של האויב שהטיל פצצת על כוחותינו ובסיוע ארטילריה המשכנו צפונה עד איזור סגול 106 ושם נעצרנו. מצב הטנקים היה שכמעט ולא נותרה חימוש ודלך וכך קבלתי פקודה מה-מח"ט לנוע לאיזור לקון לשם ההחריגנות. רקון הגיעו בשעה 1605 ושם המהרגנתי עד תאריך 20 אוק' 73.

חא/or מג"ד 79 (רס"ג נתן בז-ארי)

בלייל ה-17-18 אוק' 73, החמקנו באיזור סגול 111 חתח הפגזה ארטילרית מתמדת. עם שחר פרסתוי את הבודד גם לאיזור סגול 139, לצורך אבטחה כלפי מזרח.

בשעה אחת"צ, החלנו להתקדם צפונה. חצינו את ציר שיק ותווך חילופי אש התקדמנו. קיבלתי פל' חרמ"ש מ-גד' 184 עם 4 נגמ"שים שבתחו את האגן המערבי ונענו בעקבותינו.

חורכדי הקרב נפגעו לנו 2 טנקים באגן המזרחי. עקב החנוגדות האויב נעצרנו באיזור סגול 134 ושינוו במקום עד שעות הערב. הוחלפנו ע"י גד' 88 ונענו בחזרה דרומה והתרבענו באיזור לפקון.

חא/or מ"פ י"/79 (סגן יובל נריה)

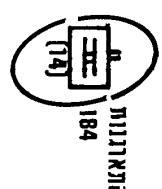
בתאריך 18 אוק' 73, החמקתי עם הטנק במסגרת פל' ז', באיזור סגול 139. לאחר מכון שפרנו לעבר סגול 111 ונחלנו קרבות אל לפני צפון. בשעה אחת"צ החלנו להתקדם צפונה ונעצרנו בשטח חסוף. טנק בודר (סב"ם אוררי רוזנסהיין) נפגע מבלי שאיתרנו את מקור הירי ולא איתרנו אש הנורית עליונו. לאחר זמן מה נפגע הטנק שלו הטען קשור (סמל רחמים שחזור) נפגע ונחרב בטנק 3 אנשי הצוות הנורדים ואיש צוות חמישי שהיה עמו נחלצנו ו-מ"פ ז' (סגן רמי מלחן) אסף אותונו.

חא/or מ"פ ז'/79 (סגן רמי מלחן)

בתאריך 18 אוק' 73, כללה הפלוגה 4 טנקים : מ"פ, מ"מ 1 (סב"ם יזהר דקל), הטנק של סגן יובל נריה והטנק של סב"ם אוררי רוזנסהיין. המשימה הייתה לנוע צפונה ולהשמיד כוחות אויב. החמקנו צפונה, חורכדי, כשאני נעתי באיזור ציר לכטיקון. מצב האחזקה בטנקים היה גרוע, בעיקר ב-מזקו"מים. התגנואה הייתה איטית וUMBOKת חור חיפוי הדדי והגענו למקומות בהם לא שיק לפני צפון. באחד מכתבי החוויה הסיניית נראה אויב ומספר פגזים שנורו לעבר הבית גרמו לפיזוץ גדול, שכן היה בו מצבור חמושה גדול. צפוניות לצייר שיק השטח הינו שטח פתוח המאפשר פרישה רחבה אך אין בו, כמעט, אפשרות לחיפוי שטחים. החלנו בתהדרות לבוון צפון. השטח היה מלא שלדים ושרופות וקשה היה מאד לאחר את האויב. הצלחנו לאחר את האויב רק לאחר שהוא פחח עליינו באש. כל טנק הפלוגה נפגעו. הטנק של סב"ם אוררי נפגע והוא אישת נפצע ו-אח"כ נפגע טנק מ"פ י' (סגן יובל נריה) שאח צוותו חלצתי. הטנק שלו נפגע ע"י פגץ נ"ט אך לא נגרם כל נזק רציני.

שנה
-3

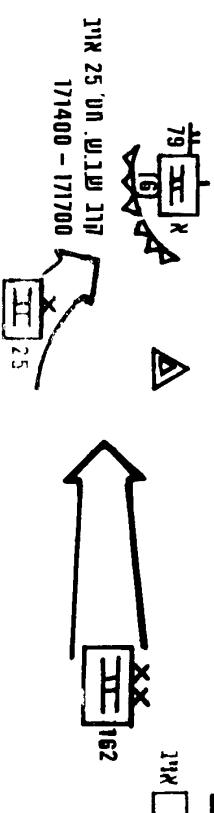
תלהני הרכוב תעשייה 14 יום: 16 - 17 - 18 אוקטובר 73

טלפון:
 16-אילן
 17-אלון
 18-אלון
 19-אלון

טלפון 184

תאור קת"ש (סגן יעקב לופו)

בתאריך 18 אוק' 73, לאחר קרבות קשים שעברו על החטיבה היו בطنקים תקלות רבות ועקב הקרבות שהתחוללו, מחר, וההפגזות החוזרות ונשנות, מאידך, לא הצליחו לתקן. מה עוד שציני את חוסר שיתוף הפעולה לעיל. ה-מח"ט פנה למפקד האוגדה ובקשו להכפיו אח פל' ה-גש"ח ח"פ החטיבה. בקשה זו נענתה בחיוב.

ה-מח"ט בינה את כל חיליו פל' ה-גש"ח, וסקר בפניהם את המצב והבהיר להם את חומרת הליקויים שבطنקים ואות המשמעות הניבעת מכך באשר לכשירות החטיבה. שיחה זו הדלקה זיק شمالית בקרב הפלוגה ונשנה דחיפה רצינית קדימה. הפלוגה נרhmaה לעבודה ופעילות וחפקה כ"מכונה משומנת כהלה".

תאור ה-קסל"ח (סגן ישראל ויינראוב)

מישר ההתקרכנות באיזור לקון הוזרמו כ-12 צוותי מגח עם פיקוד לחטיבה. הצוותים נשלחו לשטח ההתקרכנות בלקון ופוזרו שם בין היחידות להשלמת פעורים כחוצה מהאידות.

תאור ה-מח"ט

בליל ה-18-19 אוק' 73, התקרכנה החטיבה באיזור לקון - סגול 263 תוך אבטחה לפני דרום ובاطחה לפני צפון באיזור סגול 169.

בתאריך 19 אוק' 73, שעה 0538, קיבלת החטיבה הוראה כי חט' 600 תחליף אותו באיזור שמצפון לשיק. חמתי הנושא עם מ"ט 600 והחלפה בוצעה. יחידה 88 הוחלה ע"י חט' 600 ונעה להתקרכנות באיזור לקון. בשעה 0800 לערד, קרא לי מפקד האוגדה בראש הקשר, והורה לי להתקרכן לצלילה. זמןתי קב' פקדות חט' והוציאתי הוראה להיות מוכנים לצלילה בין השעות 1000-1100.